

Praha dne 30. července 2019
Č. j.: MZP/2019/710/1018
Vyřizuje: Ing. Zahradníková
Tel.: 267 122 483
E-mail: Martina.Zahradnikova@mzp.cz

ZÁVAZNÉ STANOVISKO K POSOUZENÍ VLIVŮ PROVEDENÍ ZÁMĚRU NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (dále jen „závazné stanovisko“)

podle § 9a odst. 1 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)

Výroková část

Název záměru:

**Pokračování hornické činnosti – I. etapa – Doly Bílina
2019 - 2035**

Kapacita (rozsah) záměru:

plocha: 38,554 km² plocha celého zájmového území

plocha POPD 2019 – 2035 (předmět záměru):

4,121 km² plocha území dotčeného změnou postupů, z toho:

1,799 km² plocha území pro nový zábor pro záměr postupu porubní fronty,

2,050 km² plocha je součástí již povoleného záboru v POPD 2010 - 2030,

0,272 km² plocha území pro zakládání v oblasti montážního místa Jana.

kapacita těžby: maximálně 10 mil. tun uhlí/rok

Další kapacitní údaje:

vytěžitelné zásoby: 149,8 mil. tun uhlí

skrývka: 879 mil. m³

dobývací metoda: povrchové dobývání

technologie: 7 technologických celků na skrývkových
řezech,
5 uhelných rýpadel pro těžbu uhlí

**Zařazení záměru
dle přílohy č. 1 k zákonu**

Bod 79 (Stanovení dobývacího prostoru a v něm navržená povrchová těžba nerostným surovin na ploše od stanoveného limitu (a) nebo s kapacitou navržené povrchové těžby od stanoveného limitu (b). Povrchová těžba nerostných surovin na ploše od stanoveného limitu (a) nebo s kapacitou od stanoveného limitu (b). Těžba rašeliny od stanoveného limitu (c) kategorie I. (limity kategorie I jsou a) 25 ha, b) 1 mil. t/rok c) 150 ha)

Umístění záměru:

kraj: Ústecký

obec: Braňany, Mariánské Radčice, Most, Osek, Duchcov, Ledvice, Bílina,

k. ú.: Braňany, Libkovice u Mostu, Mariánské Radčice, Pařidla, Jenišův Újezd, Bílina, Duchcov, Hrdlovka, Liptice, Ledvice, Osek u Duchcova, Hrdlovka – Nový Dvůr, Břešťany, Břežánky, Chudeřice u Bíliny

Obchodní firma oznamovatele: Severočeské doly a.s.

IČ oznamovatele: 499 01 982

Sídlo (bydliště) oznamovatele: Boženy Němcové 5359, 430 01 Chomutov

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný úřad na základě § 21 písm. c) zákona
a na základě § 9a odst. 1 a přílohy č. 6 k zákonu

vydává

S O U H L A S N É   Z Á V A Z N É   S T A N O V I S K O

k záměru

„Pokračování hornické činnosti – I. etapa – Doly Bílina 2019 - 2035“

Ministerstvo životního prostředí na základě § 9a odst. 1 zákona

stanoví

následující podmínky pro navazující řízení:

Podmínky pro fázi přípravy záměru:

1. Jako součást projektu protiprašných opatření zajistit:

- a) Udržování minimálních odkrytých zásob.
- b) V případě záparu účinné vychlazování uhelného řezu v průběhu dobývání.
- c) Včasné uzavírání hlubinných děl při nafárání.
- d) Materiál náchylný k samovznícení směřovat k likvidaci podle směrnice závodního lomu č. 136/2009 ze dne 15. 12. 2009.
- e) Rychlost jízdy motorových vozidel v areálu lomu nesmí být vyšší než 40 km/hod na účelových komunikacích a 30 km/hod na účelových nezpevněných komunikacích.
- f) Intenzivní kropení komunikací v lomu velkokapacitními autocisternami.
- g) Ověření možností a podmínek (zejména rychlosti větru) pro aplikaci opatření ke snížení prašnosti při odtěžování a zakládání skrývkové zeminy a v případě volných ploch v okolí pohybu rýpadel. Tato opatření následně realizovat.
- h) Zkrápění nebo suché odprášení přesypů uhelných pásových dopravníků.
- i) Zakrytování rekonstruovaných a nově instalovaných odtahových uhelných pásových dopravníků v celé trase proti následnému prášení.
- j) Boční svahy lomu při jejich těžbě následně (v bezprostřední návaznosti na směry postupu těžby nebo skrývky) operativně přetvářet do konečné polohy s následným ozeleněním.
- k) Odprášení prostorů hlubinných zásobníků úpravny uhlí Ledvice (odsávání s následnou filtrací zaprášených vzdušnin z problematických uzlů dopravního a skladovacího procesu).
- l) Zajistit po dohodě s ČHMÚ revizi stávajícího systému imisního monitoringu prováděného oznamovatelem tak, aby kvalita dat odpovídala požadavkům právní úpravy. Po dohodě s ČHMÚ připravit návrh na přemístění měřících stanic tak, aby umístění odpovídalo požadavkům právní úpravy a aby co nejlépe zachycovalo vliv lomu na ovzduší v obytné zástavbě obcí a tento návrh projednat s příslušnými obcemi. Imisní monitoring provádět prostřednictvím osoby autorizované k měření úrovně znečištění ovzduší disponující osvědčením o akreditaci pro příslušné metody a postupy.

2. Do konce roku 2025 zajistit studii jezera ve zbytkové jámě lomu Bílina, která bude v předstihu řešit konečnou rekultivaci zbytkové jámy v širších vazbách a souvislostech zejména z hlediska postupu při tvorbě výsypek a výsledného terénu tak, aby následná hydriická rekultivace mohla být provedena bez větších technických problémů a ve vodohospodářsky, ekologicky i ekonomicky únosných mezích.

3. V rámci další přípravy a provozu záměru dodržovat všechna omezení a opatření, která byla stanovena pro ochranu lázní Teplice, výměrem Ministerstva zdravotnictví

č.j.: LZ/3-2884-14. 9. 1959 doplněného výměrem č.j.: LZ/3-402.2-141.9/1961 z 2. 10. 1961.

4. V rámci další přípravy a provozu záměru dodržovat všechna omezení a opatření stanovených pro ochranu lázní Bílina výměrem Ministerstva zdravotnictví č.j.: LZ/3-2884-2.4.60 z 2. 4. 1960, jakož i směrnicemi Ministerstva zdravotnictví a Ústředního ústavu geologického publikovanými v Úřední listině, částka 51/1959; výše uvedené výměry doplnila 15. 10. 1985 vstoupivší v platnost vyhláška Severočeského krajského národního výboru v Ústí nad Labem (ČIL –2455), kterou se stanoví ochranná pásma přírodních léčivých zdrojů lázeňského místa Bílina, ze které vyplývá:
- a) V třetihorní výplni pánve v ochranném pásmu 2. stupně se povoluje skrývka nadloží, těžba hnědouhelné sloje a nezbytné práce v podloží sloje (např. retenční jímky) bez omezení.
  - b) Dobývání třetihorních vulkanitů v ochranném pásmu 2. stupně je možné jen po předložení hydrogeologické dokumentace a na základě kladného závazného posudku Inspektorátu. Zakládání vnitřních výsypek lze konat bez omezení a bez předchozího souhlasu Inspektorátu.
  - c) Vrtné práce v podloží hnědouhelné sloje a krystalinickém podloží je možno v ochranném pásmu 2. stupně konat jen na základě kladného závazného posudku Inspektorátu.
5. V rámci plánu otvírky, přípravy a dobývání bude na základě zpracovaného hydrogeologického posudku respektován a rozpracován požadavek Ministerstva zdravotnictví, Českého inspektorátu lázní a zřidel č.j.: ČIL-17.9.2009/41892-Pr ze dne 18. 9. 2009, ze kterého vyplývá, že hornickou činností nesmí být zasaženy horniny podložního krystalinika. Přes uvedené zásahy do vulkanitů a křídových slínovců nad krystalinikem musí být zachována jejich minimální mocnost 50 m.
6. V rámci plánu otvírky, přípravy a dobývání budou respektována veškerá opatření, která jsou specifikována ve stanovisku oznamovatele zn. TŘ/OE/09/724 ze dne 28. 12. 2009 jako reakce na vyjádření Krajského úřadu Ústeckého kraje v oblasti vodního hospodářství. Uvedené stanovisko bude nedílnou součástí další přípravy záměru.
7. Aktualizovat Souhrnný plán sanací a rekultivací, ve kterém doplnit v návaznosti na stávající Souhrnný plán sanací a rekultivací zásady technického řešení ploch pro podporu biodiverzity (náhradních biotopů) a prostorového upřesnění rekultivačních cílů jak na svazích lomu, tak na plochách vnitřní výsypky, v návaznosti na etapizaci postupu skrývek a vlastní hornické činnosti. V tomto plánu zároveň zohlednit podmínky stanovené pro kompenzaci vlivů na biologickou rozmanitost a vlivů na krajinu uvedené níže.
8. Jako součást žádosti o změnu povolení provozu předmětného stacionárního zdroje znečišťování ovzduší navrhnout soubor kompenzačních opatření k úspoře min. 9 tun PM₁₀/rok po celou dobu provozu stacionárního zdroje. Během této doby průběžně monitorovat a vyhodnocovat rozsah, přínos a udržitelnost těchto opatření. Kompenzační opatření realizovat primárně v místech, kde dochází k největšímu zatížení obyvatel vlivem záměru; v případě, že bude prokázáno, že toto nebude možné, realizovat opatření na území Ústeckého

kraje, co nejbližší území s vlivem záměru. Tato kompenzační opatření provádět nad rámec oznamovatelem již plánovaných opatření ke snižování emisí tuhých znečišťujících látek. Kompenzační opatření realizovat nejpozději do roku 2022. Soubor kompenzačních opatření, včetně způsobu a podmínek jejich uplatnění a kvantifikace jejich přínosů, projednat před podáním žádosti o povolení provozu předmětného stacionárního zdroje znečišťování ovzduší s odborem ochrany ovzduší Ministerstva životního prostředí, doklad prokazující schválení souboru kompenzačních opatření odborem ochrany ovzduší Ministerstva životního prostředí předložit jako součást žádosti o změnu povolení provozu předmětného stacionárního zdroje.

9. V předstihu předložit městu Duchcov harmonogram zahájení zakládání v prostoru montážního místa Jana a postupu zakladače v okolí města.
10. Parametry provozu záměru a protihlukových opatření stanovit tak, aby byly pro příspěvky lomu dodrženy hlukové limity v chráněných venkovních prostorech a chráněných venkovních prostorech staveb. V případě, že následná kontrola a monitoring bude indikovat možné překročení limitů pro příspěvky lomu, upravit bezodkladně opatření příslušným způsobem tak, aby limity pro příspěvky lomu byly dodrženy.
11. V rámci plánu otírky a přípravy dobývání zpracovat vodohospodářskou část, ve které bude specifikováno, jakým způsobem provádět odvodňování těžební jámy a jaké budou zásahy do vodních toků. Plán otírky a přípravy dobývání a také návrh Souhrnného plánu sanací a rekultivací předložit příslušnému správci povodí k vyjádření. Stejně tak veškeré změny ve stávajícím systému odvodnění lomu z hlediska množství i jakosti vypouštěných vod v předstihu projednat s příslušným správcem povodí.
12. V oblasti výsypky Pokrok zajistit následující vodohospodářská opatření:
  - a) Revidovat, aktualizovat a sjednotit současný hydrogeologický a hydrochemický monitoring v oblasti předpolí Duchcova, výsypky Pokrok, Ledvického koridoru a odkaliště Fučík; monitorovací systém zahrne mj. polohu hladiny podzemní vody zejména v terciérních píscích a ve stařinách uhlí, zároveň zajistí monitorování funkčnosti plošného drénu odkaliště Fučík a severních svahů lomu.
  - b) Doplnit a rozšířit stávající monitorovací systém, výsledky předstihového monitorování vyhodnotit pomocí matematického modelu (numerický model proudění podzemních vod v saturovaném zemním prostředí) pro volbu konkrétního postupu zakládání.
  - c) Jakékoliv zásahy, které budou mít za cíl ovlivnění nebo změnu režimu proudění v kolektoru kvartérních sedimentů, plánovat na základě analýzy výsledků dlouhodobého monitoringu této zvodně.
  - d) Na základě průzkumných prací realizovaných v letech 2017-2018 provést do konce roku 2019 průběžné přehodnocení hydrogeologických a stabilitních poměrů s návrhem režimu monitoringu v již sjednocených oblastech v oblasti předpolí Duchcova, výsypky Pokrok, Ledvického koridoru a odkaliště Fučík. Do konce roku 2021 provést konečné přehodnocení hydrogeologických a stabilitních poměrů. Zároveň s nově získanými znalostmi a na základě monitorovaných hodnot:

- prověřit potřebu zachování funkčnosti plošného drénu pod tělesem Koridorů odkaliště Fučík, který by umožňoval odvedení průsakových a mělkých podzemních vod (ve vazbě na zástavbu jižní části města Duchcov a budoucí jezero Ledvice),
- prověřit potřebu zachování funkčnosti drenážních svodů a čerpacích stanic na severních svazích lomu,
- prověřit odtokové poměry s možností jejich úprav, případně doplnit o nové retenční nádrže, zvýšit čerpací kapacity, řešit odvedení drenážních vod z budoucího výsypkového tělesa v prostoru MM Jana,
- prověřit otázku přeložky Oseckého potoka, resp. čerpací bariéry, a to se zohledněním vazeb na existující drény v okolí (gravitační napojení) a na provoz sousedního odkaliště Fučík,
- navrhnout případná další technická opatření sloužící k udržitelnosti hydrogeologických poměrů dané oblasti.

13. V oblasti plaviště Venuše zajistit následující vodohospodářská opatření:

- a) Před pokračující těžbou provést podrobné průzkumné práce a vybudovat vhodný monitorovací systém.
- b) Zároveň s nově získanými znalostmi a na základě monitorovaných hodnot do roku 2025 prověřit:
  - navržení vhodných stabilizačních opatření, např. vybudování těsnících podzemních stěn ve vhodně zvolených výškových úrovních, realizace stabilizačních opatření (kamenné lavice, kotvené pilotové stěny atd.),
  - možnost odvodnění písčitých kolektorů, a to i s ohledem na souběžný provoz odkaliště Nová popelová skládka a zatěsnění části severozápadního a severního svahu odkaliště.
- c) S ohledem na plánovanou rekultivaci celého prostoru provést hydrotechnické výpočty určující množství dešťových vod (přítoky a odtoky) řešené oblasti a zejména do zbytkové vodní plochy odkaliště, současně stanovit vodohospodářskou bilanci této vodní plochy.

14. Do 1 roku od vydání rozhodnutí o povolení hornické činnosti zpracovat projektovou dokumentaci, která bude obsahovat bilanci skrývky ornice a dalších vhodných zemin na dotčených pozemcích, návrh způsobu jejich hospodárného využití, a také návrh vhodné trasy pro odvoz ornice z předpolí.

15. Zpracovat projekt minimalizačních a kompenzačních opatření pro oblast biologické rozmanitosti (flóra, fauna a ekosystémy) a pro oblast krajiny. Tento projekt v předstihu projednat s příslušným orgánem ochrany přírody a krajiny a s dotčenými obcemi. V rámci projektu respektovat zásady uvedené v dokumentaci vlivů záměru na životní prostředí a získané v průběhu posuzování vlivů záměru na životní prostředí a mj. následujícím způsobem je rozpracovávat a konkretizovat:

- a) Vysazovat listnaté porosty dřevin s případným částečným využitím borovice lesní (nikoliv nepůvodní borovice černé), přičemž nevytvářet monokultury.
- b) Navrhnout kompenzační opatření za starý sad pod Červeným vrchem až k Venusce a pro ovocné aleje kolem místních cest. Doporučený sortiment druhů pro aleje (u Duchcova - jen vysokokmeny, vzdálenost cca 10 m od sebe nebo např. síť komunikací na výsypce Pokrok): hrušně 50 % např. odrůdy Solanka, Koporečka (Kobrčka), Charneuská, Špinka aj., třešně 50 % např. odrůdy Karešova, Velká černá chrupka, Napoleonova aj. Doporučený sortiment pro ovocný sad: hrušně 50 %, třešně 50 %, sortiment odrůd viz výše. Na olemování sadu lísky 12 %, hlohy 22 %, jeřáby 32 %, bezy 12 % a dřínky 22 % (např. svah mezi nádrží Emma a montážním místem Jana). Poměry jsou rámcové a budou upřesněny v rámci projektu minimalizačních a kompenzačních opatření.
- c) Na revitalizaci starého sadu pod Červeným vrchem ponechat navržený sortiment, který doplní stávající druhy.
- d) Pro vytvářené luční porosty používat regionální květnaté semenné směsi pro suchá a vlhká stanoviště, jejichž složení vytvoří odborníci v oborech botaniky, entomologie a revitalizace.
- e) K překrývání povrchů, pokud k nim bude docházet, využívat zúrodnitelné zeminy, s omezením využití jílu.
- f) Minimalizovat nutné kácení a zavážení lesa a dřevin lesního pláště ve vegetačním období v území mezi obcemi Braňany a Mariánské Radčice. Zároveň postupovat po etapách, aby dotčení obratlovci mohli migrovat z ohroženého prostoru. Rovněž na nejmenší nutné minimum omezit rušení již fungující lesní rekultivace v prostoru nové výsypky Pokrok II.
- g) V rámci ochrany obojživelníků provádět rušení všech mokřadních stanovišť v zájmovém území zásadně v podzimním termínu mimo období rozmnožování obojživelníků, a to následně po provedení odchytu a transferu přítomných jedinců, aby se omezilo množství obojživelníků, kteří zahajují zimování na dně a byli by likvidací postiženi. Rušení rozsáhlejších mokřadů a vodních ploch realizovat postupně s víceletým předstihem a obojživelníky postupně vytlačovat z území vysoušením a nabídkou koncentračních tůňek v předpolí, které mohou být snáze vyloveny k transferu.
- h) Při modelaci terénu nové výsypky za montážním místem Jana a plánování rekultivačních úprav budoucí výsypky vytvářet co nejjemnější mozaiku stanovišť ve smyslu zvlnění terénu i ve smyslu omezení rovných geometrických linií okrajů porostů.
- i) V záboru předpolí aplikovat postup tzv. malých intervencí v krajině pro konkrétní skupiny organismů a obecné postupy zaměřené na zvyšování diverzity na větších rozlohách při plánování rekultivačních výsadeb.
- j) Zrušené vodní plochy a mokřady osídlené obojživelníky vhodným způsobem nahradit, a to zbudováním umělých tůňek nových. Doporučený počet nových náhradních tůňek za zabrané předpolí je nejméně 40. Mohou být budovány na výsypkách (Pokrok, též vnitřní výsypka u Ledvic, apod.), a to postupně v závislosti na posunu skryvkové linie.

- k) Budovat pro podporu ještěrek, drobných savců, některých ptáků a hmyzu na budoucí rekultivaci a mimo prostor dotčený těžbou (ochranná opatření obcí Lom a Mariánské Radčice) kamenné hromady s teplým jádrem (tlející rostlinná biomasa a trouchnivé dřevo), umožňujícím zimování a inkubaci snůšek. Doporučený počet těchto stanovišť je nejméně 100.
- l) V rámci kompenzací volně rozmístit v prostoru nových a stávajících výsypek (mimo okolí tůňek) nejméně 20 větších hromad dřevní hmoty či broukovišť (sestavajících z více jak 3 větších neodkorněných kmenů a polen). Dále doprovodit nejméně polovinu budovaných tůňek pro obojživelníky stojícími torzy a položenými kmeny. Zároveň vybudovat nejméně 20 dřevem zastřešených tzv. hmyzích domečků s náplní otepi slámy, rákosu, resp. navrtaného dřeva.
- m) Provést výsadbu jedno (po jedné straně cesty) či dvouliniových (po obou stranách cesty) ovocných (vysokokmeny, ne zákrsy), topolových, lipových, dubových a jírovcových alejí okolo komunikací na výsypce Pokrok a dalších výsypkách v rozsahu nejméně 50 % jejich celkové délky (druhá polovina bez dřevinného doprovodu). Výsadby umístit tak, aby neuzavíraly celky, a nepředstavovaly tak bariéru z hlediska šíření drobných organismů (hmyzu). Dále provést výsadbu solitérů lípy a dubů (nejméně 50) a remízků či křovin (nejméně 30) v místě křížení cest a na vyvýšených místech mimo projektované lesní rekultivace. Použít odrostlé sazenice s kořenovým balem (nikoliv prostokořenné) původu nejbližšího místa výsadby (z důvodu lepší aklimatizace) o minimální výšce cca 2,5 m. Konkrétní návrh vzejde ze spolupráce dendrologa - botanika, zoologa a architekta - projektanta ÚSES.
- n) Při projektování lučních systémů na nové výsypce vytvořit nejméně 4 větší území - 2 sušší a 2 vlhčí (o celkové rozloze v součtu okolo 2,5 ha), která budou určena pro podporu denních motýlů a budou takto udržována bez ohledu na hospodářský profit či jiné záměry využití okolního území. Na těchto plochách aplikovat management vhodný pro tvorbu tzv. květnaté louky, včetně cíleného dosevu semen lučních květin. V tomto vymezeném území neaplikovat jakékoliv agrochemikálie a provádět pravidelnou mozaikovitou seč v rotačním systému.
- o) Na nové výsypce u montážního místa Jana, a dle možnosti i jinde, pokud to legislativní podmínky umožní, zajistit místní uchování mikroreliefu sypané zeminy alespoň na části území bez konečné modelace povrchu a navezení ornice (přirozená sukcese, která má význam pro ochranu a udržení mimořádně vzácných zástupců ornitofauny (linduška úhorní, bělořit šedý)), doporučený rozsah je cca 25 až 50 % rozlohy. V plochách přirozené sukcese nevyužívat agrochemikálie.
- p) Při projektování hranic okrajů kultur a porostů na nové výsypce dbát na to, aby nebyly rovné, ale zvlněné s co nejhlubšími zářezy, z důvodu prodloužení okrajových linií, které vykazují nejvyšší diverzitu a zvyšují i pestrost stanovišť z hlediska mikroklimatického (různé oslunění, proudění větru apod.). Používat původní dřeviny - na vlhčí místa olše lepkavá (*Alnus glutinosa*), topol osika (*Populus tremula*), vrba bílá (*Salix alba*), topol černý (*Populus nigra*), pouze v nouzi eventuálně hybridní kanadské topoly, do keřového podrostu lesních remízků pak líska obecná (*Corylus avellana*), kalinu (*Viburnum sp.*),

- střemchu (*Padus sp.*), na sušší místa a vyvýšeniny a pro účely alejí a solitér lípa srdčitá (*Tilia cordata*), eventuálně vhodný druh dubu (*Quercus sp.*), ty rovněž k lesní výsadbě v kombinaci s jinými lesními dřevinami domácího původu (habr, javor atp.).
- q) Zajistit průběžné sledování kvality vodních stanovišť prostřednictvím odběru hydrobiologických vzorků bentické fauny jak stojatých nádrží, tak potoků na stálých profilech (alespoň 2x ročně v různém období). Zároveň s tím provádět i monitoring obojživelníků tak, aby bylo možno aktuálně reagovat na případné změny, plánovat zánik a odvodnění jednotlivých stanovišť před postupem skrývky a koordinovat záchranné transfery, budování náhradních biotopů a další akce.
- r) Sledovat bioindikačně významné druhy fauny suchozemského hmyzu (např. denních motýlů, či střevlíkovitých brouků). Takovéto druhy mohou osídlovat i přechodně vznikající stanoviště a pro některé z nich představují přechodné biotopy dokonce jediné možné stanoviště k přežití, na základě jejich šíření či ústupu lze usuzovat na vliv změny prostředí, eventuálně korigovat či doplňovat návrhy kompenzačních opatření.
- s) Vytvořit náhradní lokalitu za mokřad Venuska. Pro tento účel v předstihu vytvořit resp. upravit lokalitu stávajících tří vodních nádrží na výsypce Pokrok, pojmenovaných "Velká mělká nádrž", "Malá vodní nádrž" a "Západní zahloubená" (50.598N, 13.708E). Základem lokality je největší vodní plocha chráněna z východní strany vysokým valem, který směrem k západu pozvolna klesá. Na západní straně umožňují při zvýšených dešťových srážkách nebo po jarním tání sněhu pozvolně stoupající břehy nádrže mírný přeliv do travin směrem k menší vodní nádrži. Tím se během roku několikrát mění podmínky na zaplavované ploše a střídavé podmáčení a postupné vysychání umožňují rozvoj širokého spektra mokřadních rostlin, což přispívá k pestré skladbě mokřadních a rákosinových druhů ptáků. V rámci úprav lokality vybudovat na severní straně soustavu mělkých příkopů a prohlubní na zachycení srážkové vody pro rozšíření mokřadu, přičemž vytěžený materiál ponechat na lokalitě jednak jako sušší stanoviště v rámci mokřadní plochy a také jako podklad pro vývoj suchomilnějších druhů rostlinstva. To poslouží k dalšímu rozvoji biodiverzity v rámci celého území mokřadu. Žádné další zásahy do lokality nejsou potřebné, naopak je vhodné nechat rozvoj celé plochy přirozenému přírodnímu vývoji. Do budoucna navrhnout pouze drobné zásahy, týkající se především nežádoucích invazních rostlin, které by mohly narušovat pozitivní rozvoj mokřadní vegetace.
- t) Při pravidelné každoroční údržbě lesnické rekultivace na části svahů kolem "Velké mělké nádrže" nevyžínat volné luční plochy až k rákosinovým porostům, ale omezit vyžínaní pouze na území s vysázenými stromky. Vyšší porost na volných plochách a bezprostředně kolem již vzrostlého rákosí je základním předpokladem k úspěšnému hnízdění ptáků. Při sečení louky lemující celou soustavu rybníků z jižní strany ponechat pruh o šířce 10-15 m, sousedící s mokřadní plochou, neposekaný alespoň do srpna. Přibližně do této doby slouží vyšší luční porost čerstvě vyvedeným mláďatům jak pěvců, tak i různých druhů bahňáků hnízdících na mokřadních plochách jako úkryt před predátory a zároveň bezpečné území k hledání potravy. Dobu sečení či jiné případné úpravy na této nově

vzniklé mokřadní ploše řešit po dohodě s místními ornitology, kteří mají přehled o počtu hnízdících ptačích druhů na lokalitě.

- u) Nelikvidovat, resp. vhodnými vodohospodářskými opatřeními udržovat, drobné vodní plochy přirozeně vzniklé při úpatí nové etáže výsypky, které umožní hnízdění mokřadních i vodních druhů ptáků a budou i významnou trofickou základnou. Zároveň podporovat tvorbu zamokřených luk a ploch s rozvolněnými křovinami, tyto plochy, které vznikají při patách výsypek víceméně spontánně, nepotlačovat, neodvodňovat ani nevysoušet.
- v) Při zakládání nové výsypky v oblasti montážního místa Jana minimalizovat zásah do lokality vodní rekultivace Emma. Zásah do vodní plochy jezera zcela vyloučit a ponechat rákosinové porosty, včetně přechodů litorálních rákosin do volně rostoucích lučních porostů, minimalizovat kácení dřevin a zamezit většímu narušení, resp. rozježdění, přilehlých travnatých ploch.
- w) V souvislosti s postupem rekultivačních výsadeb vyvěšovat hnízdní budky pro ptáky hnízdící v dutinách. Budky vyvěšovat ve sponu cca 50x50 metrů, přičemž je možno je umísťovat na stromky od výšky cca 4 až 5 metrů. Způsob vyvěšování a kontroly stanoví biologický dozor na základě aktuálně zjištěných skutečností.
- x) V území podporovat, udržovat a případně doplňovat cenný řídký mozaikovitý porost s travnatými meziporosty, vhodný pro hnízdění řady druhů ornitofauny.
- y) Zachovávat zásady tvorby územního systému ekologické stability a migrační propustnosti území.
- z) Veškeré práce v území spojené se skrývkami, zakládáním výsypek a zásahy do zeleně provádět v mimohnízdním období ptáků a pod biologickým dozorem.
- aa) Záchranné transfery obojživelníků provádět do předem připravených funkčních biotopů.
- ab) Na plochách zemědělské rekultivace podporovat extenzivní zemědělské hospodaření.

16. Pro celé období provádění záměru stanovit biologický dozor, který bude koordinovat časový harmonogram postupu prací s ohledem na potřeby dotčených druhů, realizaci kompenzačních opatření a náhradních biotopů, záchranné transfery, provádění biologického průzkumu a výzkumu dotčeného území a další skutečnosti související s ochranou a tvorbou přírodního prostředí. Volbu biologického dozoru projednat s příslušným orgánem ochrany přírody.

Podmínky pro fázi realizace (provozu) záměru:

- 17. Na plochách protihlukových opatření (nově navržených valů) realizovat ochrannou zeleň k omezení prašnosti v jižních svazích dolu Bílina spočívající v hydroosevu, zatravnění, výsadbě lesních sazenic a jejich následné pěstební péče.
- 18. Nadále provádět pěstební péči ochranných opatření (pásů ochranné zeleně) vybudovaných podle podmínek stávajícího platného POPD, včetně zajištění dosadby uhynuvší zeleně.
- 19. V letech 2019 až 2021 realizovat nová protihluková opatření ve vztahu k obci Braňany, spočívající v těchto prvcích:

- a) přeložit části odtahových pásových dopravníků v prostoru jižních svahů lomu a použít nových typů atypických poháněcích stanic s nízkohlučnými pohony,
- b) realizovat ochranný val s protihlukovou stěnou podél dopravní komunikace pod obcí Braňany.
20. Časový postup a technologie těžby přizpůsobit možnostem následného vodohospodářského využití prostoru ložiska včetně hospodárného způsobu odvádění vod z lokality po ukončení těžby.
21. Postup skrývky ornice v předpolí lomu provádět obdobným způsobem jako v předchozím období, tj. hranice skrývky ornice v daném roce bude umístěna cca 100 m před hranicí postupu 1. řezu k 31. 12. daného roku.
22. Při skrývání humusového horizontu, popř. níže uloženého zúrodnění schopného horizontu, nesmí dojít k promísení s neúrodnými vrstvami půdy, resp. jinými materiály. Deponie ornice a zúrodnění schopných zemin uložit mimo dosah těžebních prací a chránit před negativními vlivy (rozježdění a/nebo zhutnění mechanizací, vodní a větrná eroze apod.).
23. Zajistit zachování spojení mezi obcemi Braňany a Mariánské Radčice, tzn. bez přerušení silnice II/256 do doby, než bude k dispozici přeložka příslušné části této silnice.
24. Zajistit po celou dobu platnosti povolení hornické činnosti v dolu Bílina řádné provozování čerpací stanice drenážních vod, jejíž stavba byla povolena rozhodnutím Magistrátu města Teplice č.j.: MgMT/062649/2008 z 12. 6. 2008, pokud nebude nahrazena trvalým gravitačním odvodněním, a to tak, aby byla v čerpací jímce trvale udržována maximální úroveň hladiny vody na kótě 203,80 m n. m. a nedocházelo k vzestupu hladiny podzemních vod v jihozápadní části zastavěného území Duchcova nad základovou spáru staveb, ohrožování funkce inženýrských sítí, k zatápnění sklepů a k omezování využitelnosti pozemků.
25. Vytěžené uhlí v dole Bílina nadále směřovat především na výrobu tepla a na kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie.

Podmínky pro fázi ukončení záměru:

26. Rekultivovaná území co nejdříve otevírat veřejnosti vybudováním sítě přístupových cest a cyklostezek.

Podmínky pro monitorování a rozbor vlivů záměru na životní prostředí:

27. S ohledem na následnou rekultivaci zbytkové jámy minimálně od roku 2020 vyhodnocovat vodohospodářskou bilanci v souvislosti s předpokládanými klimatickými změnami a souvisejícími hydrickými rekultivacemi v podkrušnohorské pánvi s tím, že minimálně 5 let před ukončením těžby bude předložen k projednání návrh rekultivace zpracovaný na základě dlouholeté vodohospodářské bilance.
28. Zajistit provádění monitorování a z něj vyplývajících opatření dle podepsané Dohody v květnu 2017 a účinné od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2035 o zásadách environmentálního dozoru obcí Bílina, Braňany, Duchcov, Ledvice a Mariánské Radčice nad provozem lomu Bílina Severočeských dolů a.s. do roku 2035.

29. Nadále provádět:

- a) kontinuální měření kvality ovzduší (v návaznosti na bod 1. I) v průběhu celého roku. Výsledky měření předávat měsíčně dotčeným obcím a také Krajské hygienické stanici Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem, Krajskému úřadu Ústeckého kraje a ČHMÚ. Výsledky měření kvality ovzduší vyhodnocovat jednou ročně shrnující výroční zprávou a předávat uvedeným subjektům. V případě, že shrnující výroční zpráva bude indikovat možné překračování imisních limitů vlivem provozu lomu, upravit bezodkladně opatření příslušným způsobem tak, aby vlivem provozem lomu nedocházelo k překračování imisních limitů.
- b) dvakrát měsíčně pravidelná měření hluku. Výsledky měření předávat měsíčně dotčeným obcím a také Krajské hygienické stanici Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem a Krajskému úřadu Ústeckého kraje. Výsledky monitoringu hluku vyhodnocovat a předávat uvedeným subjektům jednou měsíčně. V případě, že výsledky monitoringu a jejich měsíční vyhodnocení budou indikovat možné překračování limitních hodnot hluku pro příspěvky lomu, upravit bezodkladně opatření příslušným způsobem tak, aby limity pro příspěvky lomu byly dodrženy.

30. Zajistit monitoring povrchových a podzemních vod v lokalitě a jeho výsledky pravidelně vyhodnocovat tak, aby byly zavčas indikovány změny v režimu podzemních vod a nebyly negativně ovlivněny vodní zdroje v okolí dobývacího prostoru. V rámci tohoto monitoringu zajistit monitorování kvartérní zvodně na území před postupem těžby lomu Bílina minimálně po dobu do ukončení provádění hornické činnosti; k tomuto účelu využívat stávající monitorovací síť, doplněnou o nové objekty v okolí obce Mariánské Radčice a v jižní a jihovýchodní části města Lom. Projekt monitoringu, včetně upřesnění rozsahu a četnosti vlastního monitoringu, v předstihu předložit ČIŽP OI Ústí nad Labem k vyjádření. Zároveň revidovat, aktualizovat a sjednocovat současný hydrogeologický a hydrochemický monitoring v předpolí jihozápadního postupu Dolů Bílina a odkaliště Venuše.

31. Zajistit průběžné provádění biologického průzkumu a výzkumu území a rekultivovaných ploch prostřednictvím kvalifikované osoby/osob, výsledky tohoto průzkumu a výzkumu využít pro optimalizaci kompenzačních a rekultivačních opatření. V rámci tohoto průzkumu a výzkumu zajistit i průběžné sledování a monitoring šíření případných nepůvodních organismů, v případě jejich výskytu přijmout příslušná opatření k jejich likvidaci.

Odůvodnění

Odůvodnění vydání souhlasného stanoviska včetně odůvodnění stanovení uvedených podmínek:

Předmětem záměru je pokračování hornické činnosti na dole Bílina s kapacitou těžby maximálně 10 mil. tun uhlí/rok. Celková plocha zájmového území činí 38,554 km². Tato plocha jako celek není předmětem záměru, nicméně je zohledněna v celkovém kontextu posouzení. Samotná plocha, která je předmětem záměru (POPD 2019 – 2035), činí 4,121 km², z toho 1,799 km² je plocha území pro nový zábor pro záměr postupu porubní fronty a 0,272 km² je plocha území pro záměr zakládání v oblasti montážního místa Jana, zbylá plocha 2,050 km²

je plocha, která je součástí již povoleného záboru v POPD 2010 – 2030 a na které dojde v POPD 2019 – 2035 ke změně již povolených postupů (postup lomu, nasazení technologie apod.). Celkové vytěžitelné zásoby činí 149,8 mil. tun uhlí, skrývka 879 mil. m³. Dobývací metodou je povrchové dobývání s využitím 7 technologických celků na skrývkových řezech a 5 uhelných rýpadel pro těžbu uhlí. Záměr představuje pokračování stávající povolené hornické činnosti na období 2010 - 2030, přičemž reaguje na usnesení vlády č. 827/2015 k řešení dalšího postupu územně ekologických limitů těžby hnědého uhlí v severních Čechách. V tomto kontextu jde o prodloužení stávající hornické činnosti o pět let se zohledněním požadavku na efektivní využití ložiska v souladu se zákony č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, v platném znění, a č. 44/1998 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), v platném znění, a také vazby na aktualizovanou Státní energetickou koncepci (2015) a Surovinovou politiku České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů (2017).

K provedení zjišťovacího řízení oznamovatel předložil dne 15. 12. 2016 Ministerstvu životního prostředí, odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence (dále jen „MŽP“) oznámení záměru zpracované dle přílohy č. 3 k zákonu (Environmentální a ekologické služby s.r.o., Mgr. Luboš Motl, prosinec 2016). Po provedení zjišťovacího řízení byl dne 10. 4. 2017 pod č. j. 18764/ENV/17 MŽP vydán závěr zjišťovacího řízení, v němž byly stanoveny oblasti, na které bylo třeba se zaměřit při zpracování dokumentace vlivů záměru „Pokračování hornické činnosti – I. etapa – Doly Bílina 2019 - 2035“ na životní prostředí (dále jen „dokumentace“).

K posouzení vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví byla MŽP dne 28. 2. 2018 předložena dokumentace zpracovaná Mgr. Lubošem Motlem, držitelem autorizace dle § 19 zákona (osvědčení o odborné způsobilosti č.j. 1522/243/OPVŽP/99; rozhodnutí o prodloužení autorizace č.j. 37034/ENV/16), v rozsahu přílohy č. 4 k zákonu. Vzhledem k nedostatkům nebyla tato dokumentace akceptována a dne 12. 3. 2018 byla vrácena oznamovateli k přepracování. Dne 15. 10. 2018 byla MŽP předložena přepracovaná dokumentace, která byla akceptována. Záměr je posuzován v jedné variantě.

V dokumentaci a v jejích přílohách bylo provedeno vyhodnocení vlivů záměru na jednotlivé složky životního prostředí a veřejné zdraví, které jsou hodnoceny ve všech aspektech, a to jak ve fázi přípravy, realizace, resp. provozu záměru, tak ve fázi ukončení záměru. Jako odborný podklad pro vypracování dokumentace záměru byla zpracována řada dílčích odborných studií zaměřených na detailní analýzu a hodnocení jednotlivých aspektů záměru na veřejné zdraví a životní prostředí. V rámci dokumentace byla zpracována rozptylová studie (Ascend s.r.o., Ing. Jiří Morávek, držitel autorizace ke zpracování rozptylových studií, a Český hydrometeorologický ústav, červenec 2018), studie vlivů záměru na klimatický systém, odolnost a zranitelnost projektu vůči klimatickým změnám (Ascend s.r.o., srpen 2018), hluková studie (Beryl spol. s.r.o., září 2017), studie posouzení vlivů na veřejné zdraví a hodnocení zdravotních rizik (Beryl spol. s.r.o., Ing. Jitka Růžičková, držitelka osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví, srpen 2018), biologický inventarizační průzkum území budoucí těžby pro záměr I. etapa Doly Bílina 2019 – 2035 (CSConsult CZ, s.r.o., doc. Ing. Jiří Cibulka, DrSc., srpen 2017), hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz v souladu s § 12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (studie

vlivu záměru na krajinný ráz, Ing. Kamila Svobodová, Ph.D., Ing. Kateřina Zímová a Ing. Ondřej Lagner, květen 2017). Součástí dokumentace je rovněž archeologické posouzení lokality (Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech v.v.i., květen 2017), geologické a hydrogeologické posouzení lokality (GeoTec GS, květen 2017), studie k hydrologické problematice (INSET s.r.o., říjen 2017), přehledná situace a mapové přílohy.

V hodnocení je zohledněn fakt, že záměr představuje pokračování stávající povolené a probíhající hornické činnosti (Plán otvírky, přípravy a dobývání Doly Bílina na období 2010 - 2030). Ta představuje referenční východiskový stav pro hodnocení, přičemž dojde k časovému a prostorovému překryvu, resp. postupnému přechodu od stávajících povolených postupů (POPD 2010-2030) k postupům dle záměru (POPD 2019-2035) a následné rekultivaci území. Dokumentace na tuto skutečnost reaguje a postupy vlastního záměru hodnotí se zohledněním postupů stávajících. Tím jsou zohledněny i vzájemné spolupůsobící efekty.

Ze závěrů výše uvedené rozptylové studie a studie vlivů záměru na klimatický systém, odolnost a zranitelnost projektu vůči klimatickým změnám vyplývá, že v žádné z obytných zón v žádném z hodnocených let nedojde k překročení imisního limitu pro roční průměry koncentrací částic PM₁₀. Naopak pro 24-hodinové průměrné koncentrace částic PM₁₀ platí, že v celém zájmovém území je již dnes překračován imisní limit. S největší pravděpodobností lze konstatovat, že i při realizaci záměru bude imisní limit pro 24-hodinové průměry koncentrace částic PM₁₀ překračován. Současně je uvedeno, že modelový výpočet predikuje, že v porovnání s výchozím rokem 2015 dojde při realizaci záměru ke snížení vlivu lomu na kvalitu ovzduší v naprosté většině hodnoceného území. V zásadě platí, že v porovnání s výchozím rokem 2015 vykazuje výpočtový model pro roky 2019, 2025, 2030 a 2035 trend postupného snižování vlivu lomu v čase ve většině výpočtových bodů, a to jak pro příspěvky k ročním průměrům koncentrace částic PM₁₀, tak pro příspěvky k 24-hodinovým průměrům koncentrace částic PM₁₀. Hodnoty pro výchozí rok 2015 byly vypočteny na základě aktuálních vstupů (např. pozice strojů, postup lomu, aktuální meteorologická data). Vypočtené příspěvky Lomu Bílina k úrovni znečištění ovzduší částicemi PM_{2,5} jsou ve všech hodnocených letech ve všech obytných zónách pod hranicí 1 µg.m⁻³ a jsou tedy velmi nízké. Příspěvky Lomu Bílina k úrovním znečištění ovzduší oxidem siřičitým, oxidem dusičitým, oxidy dusíku, oxidem uhelnatým, benzenem a benzo(a)pyrenem jsou ve všech hodnocených letech a ve všech obytných zónách zcela zanedbatelné a nemají v podstatě žádný vliv na plnění příslušných imisních limitů. Zranitelnost záměru vůči dopadům změny klimatu je i s ohledem na časový rámec záměru vyhodnocena jako nízká, přičemž oznamovatel záměru disponuje prostředky k eliminaci negativních vlivů. Podrobněji se této problematice věnuje kapitola „Souhrnná charakteristika předpokládaných vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví z hlediska jejich velikosti a významnosti“ odůvodnění tohoto závazného stanoviska.

Z výsledků hlukové studie vyplývá, že akustická situace zájmové lokality ovlivněná hlukem z postupu lomu Bílina splňuje po realizaci navržených protihlukových opatření ve všech posuzovaných časových horizontech (2019, 2025, 2030, 2035) ve všech referenčních bodech reprezentujících dotčené obce hygienické limity pro hladiny akustického tlaku v chráněném venkovním prostoru staveb v denní i noční době, tedy hodnoty L_{Aeq,T} = 50/40 dB (den/noc). Podrobněji se této problematice věnuje kapitola „Souhrnná charakteristika předpokládaných

vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví z hlediska jejich velikosti a významnosti" odůvodnění tohoto závazného stanoviska.

Z provedeného hodnocení vlivů posuzovaného záměru na obyvatelstvo a veřejné zdraví uvedeného v samostatné studii hodnocení zdravotních rizik vyplývá, že stávající koncentrace NO₂ nesignalizují významné zdravotní riziko pro obyvatele, realizací záměru nedojde ke zvýšení zdravotních obtíží. V případě suspendovaných částic PM₁₀ a PM_{2,5} nedojde pokračováním těžby v obytné zástavbě k významným změnám v průběhu posuzovaných let, z hlediska zdravotních účinků jsou změny nevýznamné, nezpůsobí předčasnou úmrtnost ani vznik nových případů onemocnění, z hlediska zdravotních rizik jsou tyto změny zanedbatelné. Současně je uvedeno, že modelový výpočet predikuje, že v porovnání s výchozím rokem 2015 dojde při realizaci záměru ke snížení vlivu lomu na kvalitu ovzduší v naprosté většině hodnoceného území. V zásadě platí, že v porovnání s výchozím rokem 2015 vykazuje výpočtový model pro roky 2019, 2025, 2030 a 2035 trend postupného snižování vlivu lomu v čase ve většině výpočtových bodů, a to jak pro příspěvky k ročním průměrům koncentrace částic PM₁₀, tak pro příspěvky k 24-hodinovým průměrům koncentrace částic PM₁₀. Hodnoty pro výchozí rok 2015 byly vypočteny na základě aktuálních vstupů (např. pozice strojů, postup lomu, aktuální meteorologická data). Zatížení benzenem nepřesahuje přijatelnou úroveň, změny jsou z hlediska zdravotních rizik zanedbatelné. Změny zatížení benzo(a)pyrenem neovlivní imisní pozadí a jsou z hlediska zdravotních rizik nevýznamné. Pokračováním hornické činnosti dojde ke snížení počtu hlukem obtěžovaných obyvatel v Duchcově, Lomu a Mariánských Radčicích. V těchto obcích by se neměly projevat nepříznivé účinky hluku ze zdrojů lomu Bílina. V Braňanech, Ledvicích a Bílině se pokračování těžby neprojeví změnou nepříznivých účinků hluku.

Z hodnocení vlivů na povrchové a podzemní vody vyplývá, že nedojde k významnému ovlivnění kvalitativních ani kvantitativních parametrů dotčených vodních útvarů povrchových a podzemních vod a tím ani jejich chemického resp. kvantitativního stavu a ekologického stavu/potenciálu dle rámcové směrnice o vodách (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000 ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky). Ekologický stav/potenciál vodního toku Bílina je dnes klasifikován jako "střední", chemický stav jako "nedosažení dobrého stavu", tento stav je dlouhodobě setrvalý, vývojový trend je zlepšující, záměr v tomto ohledu nemá na základě výsledku hodnocení významný vliv. Pokud jde o útvary podzemních vod (Mostecká pánev - severní část), kvantitativní stav je klasifikován jako "dobrý", chemický stav jako "nedosažení dobrého stavu", záměr v tomto ohledu nemá na základě výsledku hodnocení významný vliv. V důsledku záměru tedy nedojde ke zhoršení klasifikace z pohledu jednotlivých ukazatelů či biologických složek hodnocení dané přílohou 5 uvedené rámcové směrnice o vodách. Z posouzení vlivu na podzemní vody dále vyplývá, že nedojde k závažnému ovlivnění kvartérní zvodně jako potenciálního zdroje podzemních vod v obcích nacházejících se v okolí postupu těžby. Není ovlivněno dlouhodobé chování stařinové zvodně a navazujícího systému oběhu podzemních vod. Není shledán konflikt ve vztahu k přírodním léčivým zdrojům lázní. Záměr neohrožuje stabilitu svahu plaviště Venuše, je zaručena a zabezpečena ochrana proti průvalům.

Vliv záměru na kvalitní půdy (bez přítomnosti I. třídy ochrany) se očekává nevýznamný, je stanoven požadavek na provedení skřívky a její uložení na deponiích pro pozdější rekultivační

práce. Vliv s ohledem na zábor ZPF je významný, ale s přihlédnutím ke kompenzačním opatřením akceptovatelný.

Ze závěrů uvedeného biologického hodnocení vyplývá, že záměr bude mít postupně významné dopady na celé předpolí. Půjde o postupnou likvidaci území západním směrem, kromě zemědělských pozemků budou likvidována i cenná území z hlediska botanického a zoologického. Vliv na faunu a flóru území bude dlouhodobý a nevratný, postiženy budou všechny složky bioty. Tyto vlivy nelze vyloučit, lze však omezit jejich působení a vhodným způsobem je kompenzovat. Tato opatření budou realizována průběžně od počátku záboru území a budou probíhat v blízkém i vzdálenějším okolí podle disperzních schopností dotčených druhů. Součástí kompenzací jsou i záchranné transfery dle připravených plánů.

Realizace záměru bude představovat v etapě těžby silný negativní zásah do krajinného rázu, naopak v etapě rekultivace dojde k zpětnému posílení hodnot krajinného rázu chráněného dle § 12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Ve srovnání se současným stavem, kdy povrchový lom již v daném území existuje a záměrem dojde k jeho rozšíření do nezastavěného území obcí, lze záměr pro dotčené území považovat za únosný a lze jej akceptovat v případě splnění podmínek specifikovaných opatření.

MŽP rozeslalo dopisem ze dne 24. 10. 2018 dokumentaci dotčeným územním samosprávným celkům (dále jen „DÚSC“) a dotčeným orgánům ke zveřejnění a k vyjádření. Každý mohl zaslat své písemné vyjádření k předložené dokumentaci, a to ve lhůtě do 30 dnů ode dne zveřejnění informace o dokumentaci na úřední desce dotčeného kraje. Informace o dokumentaci byla na úřední desce Ústeckého kraje zveřejněna dne 31. 10. 2018.

K dokumentaci bylo příslušnému úřadu v zákonné lhůtě doručeno celkem 4 320 vyjádření (z toho 5 vyjádření DÚSC, 15 vyjádření dotčených orgánů, 5 vyjádření spolků, 2 vyjádření ostatních subjektů a 4 293 vyjádření z řad veřejnosti). 93 vyjádření bylo zasláno po lhůtě. Zpravidla se jedná o vyjádření nesouhlasná případně požadující stanovení podmínek. Veškerá obdržaná vyjádření k dokumentaci, která byla MŽP zaslána v zákonné lhůtě, jsou vypořádána v části V. posudku o vlivech záměru na životní prostředí (dále jen „posudek“). Všechny relevantní požadavky vyplývající z vyjádření k dokumentaci byly zpracovatelem posudku odpovídajícím způsobem převzaty do návrhu závazného stanoviska a jsou do tohoto závazného stanoviska zapracovány.

Dopisem ze dne 12. 12. 2018 MŽP pověřilo zpracováním posudku Ing. Petra Mynáře, držitele autorizace dle § 19 zákona (osvědčení o odborné způsobilosti č.j. 1278/167/OPVŽP/97, rozhodnutí o prodloužení autorizace č. j. 23110/ENV/16). V souladu s § 9 odst. 3 zákona MŽP stanovilo zpracovateli posudku pro zpracování a předložení posudku lhůtu 60 dní od převzetí dokumentace včetně všech podkladů. Dne 12. 12. 2018 byly zpracovateli posudku doručeny všechny podklady potřebné ke zpracování posudku. Dopisem ze dne 2. 2. 2019, doručeným dne 9. 2. 2019 požádal zpracovatel posudku dle § 9 odst. 3 zákona o prodloužení lhůty pro zpracování posudku o vlivech záměru na životní prostředí. Dopisem ze dne 11. 2. 2019 MŽP souhlasilo s prodloužením lhůty o 20 dnů ve smyslu § 9 odst. 3 zákona.

Dopisem ze dne 28. 11. 2018 rozeslalo MŽP pozvánku na veřejné projednání DÚSC ke zveřejnění a dále dotčeným orgánům a následně ji zveřejnilo dle § 16 odst. 1 zákona

na internetu v Informačním systému EIA. Informace o konání veřejného projednání byla zveřejněna na úřední desce dotčeného kraje dne 30. 11. 2018.

Veřejné projednání dokumentace ve smyslu § 17 zákona se uskutečnilo dne 12. 12. 2018 od 15:00 hodin v budově kulturního domu Repre v Mostě, město Most, náměstí Velké mostecké stávky 4, 434 01 Most 1. Na veřejném projednání zástupci oznamovatele seznámili přítomné zástupce DÚSC, dotčených orgánů a veřejnosti s posuzovaným záměrem a zpracovatel dokumentace s výsledky hodnocení vlivů záměru na životní prostředí. Zpracovatel posudku Ing. Petr Mynář seznámil přítomné s tím, jaký je jeho úkol v procesu posuzování vlivů záměru na životní prostředí (dále jen „proces EIA“). Na veřejném projednání byly vneseny připomínky a dotazy ze strany DÚSC a veřejnosti, na které bylo zástupci jednotlivých stran (zástupci oznamovatele, zpracovateli dokumentace, zpracovatelem posudku, zástupci MŽP) obratem reagováno. Připomínky a dotazy se týkaly zejména vlivu projednávaného záměru na klimatickou změnu. Dále byly uplatněny připomínky týkající se vlivu na vodní toky, vliv záměru na veřejné zdraví, vliv na krajinný ráz a hodnocení vlivů na biologii. Lze konstatovat, že všechny dotazy a připomínky byly na veřejném jednání zodpovězeny. Údaje o účasti a závěry z projednání jsou podrobněji uvedeny v zápise z veřejného projednání ze dne 17. 1. 2019 pod č. j. MZP/2019/710/229.

Dne 1. 3. 2019 byl na MŽP předložen posudek zpracovaný v souladu s přílohou č. 5 k zákonu Ing. Petrem Mynářem. Zpracovatel posudku s ohledem na údaje obsažené v dokumentaci, obdržení vyjádření dotčených územně samosprávních celků, dotčených správních úřadů a veřejnosti včetně spolků, průběhu veřejného projednání, doplňujících informací, prohlídky dotčeného území a ověření vstupních parametrů a údajů uvedených v dokumentaci, dospěl k závěru, že navržené řešení záměru umožňuje zajištění ochrany životního prostředí a veřejného zdraví v míře požadované příslušnými předpisy. Zpracovatel posudku tedy navrhl vydat souhlasné závazné stanovisko s celkem 23 závaznými podmínkami za účelem prevence, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzace negativních vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví a za účelem monitorování a rozboru vlivů záměru na životní prostředí.

Částka za zpracovaný posudek ve smyslu § 18 odst. 3 zákona byla oznamovatelem uhrazena dne 18. 4. 2019.

Z výsledků hodnocení a autorizovaných studií předložených v rámci dokumentace vyplývá, že negativní vlivy, které by mohly vzniknout v průběhu realizace záměru (vlivy na veřejné zdraví, hlukovou situaci, kvalitu ovzduší (zejména prach), povrchové a podzemní vody, půdy, krajinný ráz, faunu a flóru atp.) a v průběhu provozu, případně ukončení záměru jsou v potřebném rozsahu eliminovány. Při respektování opatření navržených v dokumentaci a kompenzačních opatření nad rámec oznamovatelem již plánovaných opatření ke snižování emisí tuhých znečišťujících látek budou tyto vlivy akceptovatelné. Z hlediska vlivů na veřejné zdraví nebude realizace záměru představovat významné riziko nepříznivých zdravotních účinků pro obyvatele v okolí. S ohledem na časový rámec záměru a předpokládané změny klimatu pro shodné období lze zranitelnost záměru vůči dopadům změny klimatu vyhodnotit jako nízkou. Naopak vliv na faunu a flóru bude dlouhodobý a nevratný, tyto vlivy nelze vyloučit, lze však omezit jejich působení a vhodným způsobem je následně kompenzovat. Z hlediska vlivů na krajinný ráz bude navrhovaný záměr v dané lokalitě představovat silný zásah do krajinného rázu. Tento zásah je

však přijatelný v případě splnění všech navržených podmínek. V rámci vlivů na vody nedojde k významnému ovlivnění kvalitativních ani kvantitativních parametrů dotčených vodních útvarů.

S tímto hodnocením se ztotožnil rovněž zpracovatel posudku a po vyhodnocení dokumentace, na základě obdržených vyjádření a veřejného projednání, doporučuje záměr při respektování podmínek uvedených v návrhu souhlasného závazného stanoviska realizovat. Podrobnější popis vlivů na jednotlivé složky životního prostředí a veřejné zdraví je předmětem následující části tohoto závazného stanoviska (Souhrnná charakteristika předpokládaných vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví z hlediska jejich velikosti a významnosti).

Na základě výše uvedeného, dokumentace, vyjádření k ní podaných, veřejného projednání a posudku, se příslušný úřad ztotožnil se závěry posudku a dospěl k závěru, že negativní vlivy posuzovaného záměru nepřesahují míru stanovenou zákony a dalšími předpisy a že předmětný záměr lze při respektování podmínek tohoto závazného stanoviska realizovat, a tedy vydat souhlasné závazné stanovisko.

Odůvodnění stanovených podmínek:

V posudku je v návrhu závazného stanoviska uvedeno celkem 23 podmínek, přičemž podmínka č. 1 je v posudku tvořena z celkem 9 podmínek převzatých ze souhlasného stanoviska ke stávajícímu prováděnému záměru Plán otvírky přípravy a dobývání lomu Bílina na období 2010 – 2030 (MŽP, č.j.: 65971/ENV/10 ze dne 29. 7. 2010), které byly všechny převzaty do tohoto závazného stanoviska. Jedná se o podmínky pro fázi přípravy, realizace, provozu záměru, popřípadě ukončení provozu záměru za účelem prevence, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzace negativních vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví, a rovněž o podmínky pro monitorování a rozbor vlivů záměru na životní prostředí. Do podmínek navržených v posudku ani do podmínek tohoto závazného stanoviska nebyly zahrnuty podmínky, které bez dalšího pouze upozorňují na povinnosti stanovené právními předpisy, nebo ukládají povinnost, která je zakotvená v charakteru záměru. Výjimku tvoří podmínka č. 19, která je zakotvená v charakteru záměru, ale zároveň je i vzhledem ke svému významu součástí podmínek tohoto závazného stanoviska. Do podmínek tohoto závazného stanoviska bylo tedy celkem zahrnuto všech 23 podmínek ke zmírnění a kompenzaci vlivů záměru na životní prostředí a obyvatelstvo (z toho 5 podmínek ukládá povinnost monitoringu vlivů záměru na životní prostředí – podmínky č. 27 – 31), které byly uvedeny v návrhu stanoviska v posudku s tím, že podmínka č. 1 v návrhu stanoviska byla v tomto závazném stanovisku rozdělena na 9 samostatných podmínek. Celkový počet podmínek tohoto závazného stanoviska tedy je 31. Podmínky navržené zpracovatelem posudku byly v tomto závazném stanovisku rovněž formálně upraveny a přečíslovány, bylo změněno jejich pořadí a byly vhodně rozděleny do příslušných fází.

Podmínky závazného stanoviska vycházejí z charakteru předmětného záměru a z charakteristik životního prostředí, do kterého je umístěn. V podmínkách je kladen důraz na přípravu záměru a jeho vlastní realizaci.

Podmínky pro fázi přípravy záměru:

Podmínka č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 24, 25 a 27 (pozn. podmínky č. 24 a 25 jsou pro fázi realizace (provozu) záměru a podmínka č. 27 je pro fázi monitorování a rozbor vlivů záměru na životní prostředí) – vychází ze skutečnosti, že záměr navazuje na stávající (prováděný) záměr Plán otvírky přípravy a dobývání lomu Bílina na období 2010 - 2030, ke kterému bylo v roce 2010 vydáno souhlasné stanovisko MŽP s podmínkami. S ohledem na skutečnost, že tyto dva záměry a jimi dotčená území jsou věcně, časově a prostorově neoddělitelné a ve své podstatě dojde k plynulému přechodu mezi oběma záměry, jsou převzaty i původně stanovené relevantní podmínky, které nebyly v mezidobí doposud splněny, resp. které jsou plněny průběžně. Ostatní neuvedené podmínky byly v mezidobí splněny (soulad plnění podmínek je dokladován v příloze č. 11 dokumentace), případně vycházejí z obecně závazných předpisů a není je tak třeba zvlášť podmiňovat, nebo jsou nově formulovány v tomto stanovisku. Původně stanovené podmínky nejsou přežaty doslovně, v některých případech jsou upřesněny tak, aby reagovaly na aktuálně zjištěné skutečnosti, resp. byly kontrolovatelné či vymahatelné. Podmínky byly stanoveny za účelem zajištění protiprašných opatření, vodohospodářské bilance a dále konečné rekultivace.

Podmínka č. 7 - záměr navazuje na stávající (prováděný) záměr Plán otvírky přípravy a dobývání lomu Bílina na období 2010 - 2030, pro který je zpracován Souhrnný plán sanací a rekultivací. S ohledem na skutečnost, že tyto dva záměry a jimi dotčená území jsou věcně, časově a prostorově neoddělitelné a ve své podstatě dojde k plynulému přechodu mezi oběma záměry, souhrnný plán sanací a rekultivací pro záměr musí zohlednit původní plán sanací a rekultivací, půjde tak o jeho aktualizaci. Zároveň je účelem podmínky zajistit předpoklady pro realizaci minimalizačních a kompenzačních opatření pro biologickou rozmanitost dotčeného území, včetně ochrany dotčených druhů flóry, fauny a ekosystémových vazeb, a krajiny, v souladu s navazujícími podmínkami (podmínka č. 15).

Podmínka č. 8 - vychází ze závěrů rozptylové studie a z ní vyplývajícího návrhu opatření, přičemž znění podmínky je upřesněno v souladu s požadavky Ministerstva životního prostředí, odboru ochrany ovzduší. Jejím účelem je kompenzovat navýšení zátěže vnějšího ovzduší, ke kterému dojde vlivem realizace záměru. Opatření jsou kvantifikována prostřednictvím emisí PM₁₀, které představují parametr, pro který je stanoven imisní limit, přinesou však úsporu především větší frakce prachu.

Podmínka č. 9 - vychází z požadavku Města Duchcov. Jejím účelem je dokladování splnění protiprašných opatření v území navazujícím na město Duchcov, zejména časová definice období sypání a jeho minimalizace a zároveň urychlení obnovy porostu na tělese výsypky.

Podmínka č. 10 - vychází ze závěrů hlukové studie a z ní vyplývajícího návrhu opatření pro hluk způsobený záměrem, přičemž stanovuje i následná opatření vycházející z výsledků monitorování (podmínka č. 29). Jejím účelem je zajištění provozních parametrů a protihlukových opatření tak, aby byly dodrženy hlukové limity pro příspěvky záměru. Zároveň stanovuje postupy a následná opatření v případě zjištění nepředpokládaných nadlimitních vlivů.

Podmínka č. 11 a 20 (pozn. podmínka č. 20 je pro fázi realizace (provozu) záměru) - vychází z požadavků správce povodí Povodí Ohře, s.p., které konkretizují opatření navržená v dokumentaci. Jejím účelem je zajištění podmínek pro minimalizaci vlivů na povrchové vody.

Podmínka č. 12 a 13 - vychází ze závěrů hydrogeologických studií, které byly zpracovány v rámci přípravy záměru a specifikovány v dokumentaci a jejichž účelem je minimalizovat vliv na hydrologické a hydrogeologické podmínky dotčeného území. Účelem podmínky je zajištění minimalizace vlivů na podzemní vody a hydrogeologické poměry.

Podmínka č. 14 - vychází ze závěrů dokumentace. Jejím účelem je optimalizace skrývkových prací a využití skrývaných půd s ohledem na jejich ochranu.

Podmínka č. 15 - vychází ze závěrů dokumentace, biologických průzkumů a požadavků subjektů, které se vyjádřily k dokumentaci. Jejím účelem je zajistit předpoklady pro minimalizační a kompenzační opatření pro biologickou rozmanitost dotčeného území, včetně ochrany dotčených druhů flóry, fauny, ekosystémových vazeb a krajiny. Podmínka stanovuje požadavek na realizaci souhrnného projektu minimalizačních a kompenzačních opatření tak, aby ochrana biologické rozmanitosti a krajiny byla řešena jako celek, nikoliv jako soubor jednotlivých podmínek. Jednotlivé podmínky dokladované v dokumentaci vlivů na životní prostředí, biologickém průzkumu, hodnocení vlivů na krajinu a požadavcích subjektů, které se vyjádřily k dokumentaci, jsou přitom v této podmínce jako celek zahrnuty a předpokládá se jejich rozpracování a konkretizace v rámci souhrnného projektu. Součástí podmínky je i požadavek na projednání projektu s příslušným orgánem ochrany přírody a krajiny a s dotčenými obcemi.

Podmínka č. 16 - vychází ze závěrů dokumentace, biologických průzkumů a požadavků subjektů, které se vyjádřily k dokumentaci. Jejím účelem je zajištění odborného provádění a koordinace přípravných, realizačních a monitorovacích prací v oblasti ochrany biologické rozmanitosti (flóra, fauna a ekosystémy) a krajiny tak, aby byly řešeny jako celek.

Podmínky pro fázi realizace (provozu) záměru:

Podmínka č. 17 - vychází ze závěrů rozptylové studie a z ní vyplývajícího návrhu opatření. Jejím účelem je maximalizovat účinek protiprašných opatření využitím nově budovaných protihlukových valů pro umístění výsadeb zeleně a jejich následné pěstební péče.

Podmínka č. 18 - vychází ze závěrů rozptylové studie a z ní vyplývajícího návrhu opatření. Jejím účelem je udržet a maximalizovat účinek stávajících protiprašných opatření (pásů ochranné zeleně) zajištěním jejich pěstební péče a v případě zjištění úhynů i zajištění odpovídajících dosadeb.

Podmínka č. 19 - vychází ze závěrů hlukové studie a z ní vyplývajícího návrhu opatření. Jejím účelem je realizace protihlukových opatření specifikovaných v hlukové studii tak, aby byly dodrženy hlukové limity.

Podmínka č. 21 - vychází ze závěrů dokumentace. Jejím účelem je omezení záboru půdy v předstihu před skrývkovými řezy a zároveň omezení rychlosti postupu záboru předpolí lomu s ohledem na zlepšení podmínek pro migraci dotčených druhů z dotčeného prostoru (podmínka č. 15).

Podmínka č. 22 - vychází ze závěrů dokumentace. Jejím účelem je zajištění kvality skrývaných půd a jejich ochrana pro následné využití.

Podmínka č. 23 - vychází z dokumentace a požadavků subjektů, které se vyjádřily k dokumentaci. Jejím účelem je zajištění nepřetržitých dopravních vztahů a obsluhy území.

Podmínky pro fázi ukončení záměru:

Podmínka č. 26 - vychází z dokumentace. Jejím účelem je urychlení uvolňování rekultivovaného prostoru a tím posílení prostupnosti území.

Podmínky pro monitorování a rozbor vlivů záměru na životní prostředí:

Podmínka č. 28 - vychází z dokumentace a požadavků subjektů, které se vyjádřily k dokumentaci. Jejím účelem je zajištění opatření v souladu s dohodou uzavřenou s dotčenými obcemi, jako pokračování stávající dobré praxe.

Podmínka č. 29 - vychází z dokumentace, resp. z rozptylové a hlukové studie. Jejím účelem je zajištění kontroly a informovanosti v oblasti ovlivnění kvality ovzduší a hluku. Zároveň je účelem podmínky poskytnout včasnou zpětnou vazbu pro případ zjištění nepříznivých trendů, a tedy zajištění možnosti realizace včasných nápravných opatření. Podmínka stanovuje povinnost pravidelného předávání jednak naměřených dat a jednak předávání provedených vyhodnocení těchto dat, resp. vyhodnocení monitoringu a výroční zprávy všem uvedeným subjektům a k tomuto stanovuje příslušné časové intervaly (lhůty). V případě, že by tato vyhodnocení indikovala možné překročení zákonných limitů vlivem provozu záměru, resp. u příspěvků záměru, stanovuje tato podmínka povinnost bezodkladně provést opatření, která zajistí dodržování těchto limitů záměrem. Vyhodnocením naměřených dat, resp. prováděného monitoringu hluku se rozumí zejména odborné kvalifikované posouzení těchto dat a učinění závěrů, zda tato data indikují možné překročení zákonných limitů vlivem provozu záměru, resp. u příspěvků záměru, či nikoliv. Obdobné kvalifikované posouzení a závěry v obdobném smyslu musí obsahovat i shrnující výroční zpráva pro oblast kvality ovzduší.

Podmínka č. 30 - vychází z požadavků Povodí Ohře, s.p., které konkretizují opatření navržená v dokumentaci. Jejich účelem je zajištění kontroly v oblasti kvality a kvantity podzemních a povrchových vod. Zároveň je účelem podmínky poskytnout včasnou zpětnou vazbu pro případ zjištění nepříznivých trendů, a tedy zajištění možnosti realizace včasných nápravných opatření.

Podmínka č. 31 - vychází z dokumentace a z biologického průzkumu. Jejím účelem je zajištění kontinuity provádění biologického průzkumu a výzkumu území, který jednak poskytne vstupy pro minimalizační a kompenzační opatření, jednak zajistí kontrolu prováděných opatření z hlediska jejich účinnosti a optimalizace. Zároveň je účelem podmínky poskytnout včasnou zpětnou vazbu pro případ zjištění nepříznivých trendů, a tedy zajištění možnosti realizace včasných nápravných opatření.

Uvedené podmínky reagují zejména na skutečnosti zjištěné v průběhu procesu EIA. V podmínkách tedy nejsou zahrnuty podmínky a požadavky vycházející z všeobecně závazných předpisů, a to i v případě, že byly předmětem vyjádření dotčených orgánů, DÚSC a veřejnosti. Povinnost splnit takovéto podmínky ukládají oznamovateli platné právní předpisy, není tedy třeba je v tomto stanovisku uvádět. Právní rámec České republiky je v tomto ohledu pro přípravu a provoz záměru dostatečný, stanovené podmínky přitom ukládají některé další

povinnosti konkretizující způsob splnění zákonných požadavků, resp. stanovující další povinnosti nad rámec požadavků zvláštních právních předpisů (v souladu s § 5 odst. 4 zákona).

Proces EIA posuzuje realizaci záměru z pohledu akceptovatelnosti z hlediska ochrany životního prostředí. Z hlediska tohoto aspektu nebyl nalezen natolik významný faktor, který by z pohledu příslušného úřadu bránil realizaci předmětného záměru při akceptování relevantních podmínek formulovaných zpracovatelem dokumentace, dotčených orgánů, DÚSC, veřejnosti a zpracovatelem posudku, které se staly součástí tohoto závazného stanoviska.

Souhrnná charakteristika předpokládaných vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví z hlediska jejich velikosti a významnosti

Záměr ve své podstatě představuje pokračování stávající povolené hornické činnosti (Plán otvírky, přípravy a dobývání Doly Bílina na období 2010 - 2030, rozhodnutí OBÚ v Mostě o povolení hornické činnosti zn. 3426/10/II ze dne 8. 11. 2010, stanovisko MŽP k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí č.j. 65971/ENV/10 ze dne 29. 7. 2010), přičemž reaguje na usnesení vlády č. 827/2015 k řešení dalšího postupu územně ekologických limitů těžby hnědého uhlí v severních Čechách. V tomto kontextu jde o pokračování stávající hornické činnosti v období dalších pěti let se zohledněním požadavku na efektivní využití ložiska v souladu se zákony č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, v platném znění, a č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), v platném znění, a také vazby na aktualizovanou Státní energetickou koncepci (2015) a Surovinovou politiku České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů (2017).

Z uvedených skutečností vyplývá, že umístění záměru a jeho kvantitativní i kvalitativní vlivy budou obdobného charakteru jako u stávající prováděné hornické činnosti. To se týká i souvisejících opatření pro vyloučení a minimalizaci vlivů.

Z hlediska dodatečných vlivů je podstatný zejména postup porubní fronty do nových hranic, který bude spojen s úplným zábořem takto nově dotčeného území. Tento zábor představuje v zásadě jediné dotčení území doposud povrchovou těžbou nedotčeného. Další dotčené území představuje plocha území dotčeného změnou postupů. Jedná se o plochu již povoleného záboru v POPD 2010 - 2030 a rovněž o plochu území pro zakládání v oblasti montážního místa Jana, která nebyla předmětem POPD 2010 - 2030, ale nachází se na již v minulosti dotčeném území. Související zakládání vytěžené skrývky bude prováděno v prostoru, ve kterém těžební činnost v minulosti probíhala (oblast montážního místa Jana). Samotná plocha, která je předmětem nového POPD 2019 - 2035, tj. 4,121 km² (z toho 1,799 km² je nový zábor), tak společně se stávající již probíhající těžbou vytvoří ucelený prostor, ve kterém budou probíhat veškeré činnosti spojené s vlastní těžbou, tedy skrývka nadloží, těžba suroviny a zakládání skrývkového materiálu. Zároveň tento prostor má a bude mít zajištěny veškeré nezbytné infrastrukturní vazby, zejména odbyt těžené suroviny prostřednictvím existujících systémů. Z tohoto celkového hlediska tedy záměr maximalizuje využití stávajících zdrojů, a tím minimalizuje celkové environmentální nároky.

Pro vlivy záměru jsou rozhodující zejména vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví, vlivy na ovzduší a vlivy hlukové a dále vlivy na biologickou rozmanitost dotčeného území (flóra, fauna,

ekosystémy). Další podstatné vlivy zahrnují vlivy na krajinný ráz, vlivy na půdu a vlivy na povrchové a podzemní vody včetně souvisejících geofaktorů a další okruhy vlivů.

Podrobnější charakteristika vlivů na jednotlivé složky životního prostředí a veřejné zdraví je následující:

Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví:

Hodnocení vlivů na obyvatelstvo a veřejné zdraví vychází ze závěrů autorizované odborné studie, která je přílohou dokumentace a jejíž výsledky jsou shrnuty v dokumentaci. Jde o posouzení vlivů na veřejné zdraví a hodnocení zdravotních rizik (BERYL, spol. s r.o., Ing. Jitka Růžičková, držitelka osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví, srpen 2018). Jako podklad pro hodnocení byly využity zejména rozptylová studie (Ascend s.r.o., Ing. Jiří Morávek, držitel autorizace ke zpracování rozptylových studií, a Český hydrometeorologický ústav, červenec 2018) a hluková studie (BERYL, spol. s r.o., září 2017).

Hodnocení vlivů na veřejné zdraví je metodicky založeno na mezinárodně užívaném a uznávaném postupu hodnocení zdravotního rizika (Health Risk Assessment) a je zaměřeno na veškeré potenciálně nepříznivé vlivy záměru, s ohledem na charakter záměru potom zejména problematiku znečišťování ovzduší a problematiku hluku.

Vlivy znečišťování ovzduší jsou shrnuty následovně. Realizací záměru nedojde ke zvýšení možných zdravotních obtíží, které by mohly souviset s akutní a chronickou expozicí oxidu dusičitého (NO₂). Z provedeného odhadu zdravotního rizika suspendovaných částic PM₁₀ a PM_{2,5} v ovzduší vyplývá, že pokračováním těžby nedojde v obytné zástavbě k významným změnám v průběhu posuzovaných let, z hlediska zdravotních účinků jsou změny nevýznamné, nezpůsobí předčasnou úmrtnost ani vznik nových případů onemocnění, z hlediska zdravotních rizik jsou tyto změny zanedbatelné. Současně je uvedeno, že modelový výpočet predikuje, že v porovnání s výchozím rokem 2015 dojde při realizaci záměru ke snížení vlivu lomu na kvalitu ovzduší v naprosté většině hodnoceného území. V zásadě platí, že v porovnání s výchozím rokem 2015 vykazuje výpočtový model pro roky 2019, 2025, 2030 a 2035 trend postupného snižování vlivu lomu v čase ve většině výpočtových bodů, a to jak pro příspěvky k ročním průměrům koncentrace částic PM₁₀, tak pro příspěvky k 24-hodinovým průměrům koncentrace částic PM₁₀. Hodnoty pro výchozí rok 2015 byly vypočteny na základě aktuálních vstupů (např. pozice strojů, postup lomu, aktuální meteorologická data). Imisní zatížení lokality benzenem nepřesahuje přijatelnou úroveň, změny budou z hlediska zdravotních rizik zanedbatelné. Změny imisního zatížení lokality benzo(a)pyrenem realizací záměru neovlivní stávající imisní pozadí a jsou z hlediska zdravotních rizik nevýznamné.

Vlivy hluku nezvýší zdravotní rizika pro obyvatele dotčeného území. Pokračování hornické činnosti se neprojeví změnou nepříznivých účinků hluku v Braňanech, Ledvicích a Bílině, zároveň dojde ke snížení počtu obtěžovaných obyvatel v Duchcově, Lomu a Mariánských Radčicích. Obce Duchcov a Lom budou méně exponované hlukem z těžby vzhledem k ustupující (vzdalující se) technologii těžby od těchto obcí. Ke snížení počtu obtěžovaných obyvatel v Mariánských Radčicích lze konstatovat, že výsledné hodnoty výpočtu pro tuto obec jsou dány stínícím efektem

terénu, který je podrobně zpracován do 3D výpočtového modelu. S přibližující se těžební technologií k obci roste i stínící efekt protihlukové stěny v blízkosti obce Mariánské Radčice.

Další potenciální vlivy na obyvatelstvo nebudou významné. Záměr nevyžaduje změny v sídelní struktuře území (demolice obytných objektů, rušení obcí apod.), nejsou tedy vyvolány žádné sociální vlivy v důsledku nuceného přesídlování obyvatel. Záměr nepředstavuje novou (doposud neexistující) činnost v území, jde o pokračování činností stávajících, nelze tedy očekávat ani významnou změnu stávající vlastnické struktury nemovitostí nebo jejich ceny. Za této situace tak budou sociální a ekonomické vlivy přijatelně nízké (sociální a ekonomické vlivy nicméně nejsou předmětem posuzování podle zákona).

Zpracovatel posudku se s uvedeným hodnocením ztotožňuje.

Vlivy na ovzduší a klima:

Hodnocení vlivů na ovzduší vychází ze závěrů autorizované rozptylové studie (Ascend s.r.o., Ing. Jiří Morávek, držitel autorizace ke zpracování rozptylových studií, a Český hydrometeorologický ústav, červenec 2018), která je přílohou dokumentace a jejíž výsledky jsou shrnuty v dokumentaci. Hodnocení vlivů na klima vychází ze závěrů studie vlivů záměru na klimatický systém, odolnost a zranitelnost projektu vůči klimatickým změnám (Ascend s.r.o., srpen 2018), která je přílohou dokumentace a jejíž výsledky jsou shrnuty v dokumentaci.

Z hlediska vlivů na ovzduší jsou hodnoceny scénáře pro roky 2015, 2019 (resp. 2020), 2025, 2030 a 2035, a to pro provoz lomu Bílina bez realizace záměru (tzv. nulová varianta dle stávajícího prováděného POPD) a s realizací záměru (tzv. aktivní varianta). Zároveň je zohledněno imisní pozadí dle údajů ČHMÚ. V hodnocení jsou tak zohledněny spolupůsobící (kumulativní) vlivy, dané jednak vlastním příspěvkem záměru (analyzovaným v rozptylové studii), jednak imisním pozadím (vycházejícím z pravidelně aktualizovaných údajů ČHMÚ).

Z výsledků vyplývá, že rozhodující škodlivinou jsou suspendované částice, především frakce PM_{10} (neboť těžební činnost je zdrojem emisí především hrubé frakce), resp. též $PM_{2,5}$. Pokud jde o plynné škodliviny (SO_2 , NO_2 , NO_x , CO, benzen, benzo(a)pyren), jejich příspěvky jsou v řádu tisíců až desetitisíců příslušného limitu, nejsou tedy významné a nemají žádný vliv na plnění příslušných imisních limitů. Produkce emisí CO_2 spojených s těžbou bude cca 19 tis. tun za rok, jedná se o emise CO_2 ze spalování pohonných hmot, zejména ze zemních strojů používaných jako pomocné technologie pro zabezpečení hlavní těžby.

Příspěvek záměru k úrovním znečištění ovzduší částicemi PM_{10} ve všech obytných zónách ve všech hodnocených letech nepřesahuje cca 30 % hodnoty imisního limitu pro roční průměry koncentrací, resp. cca 30 % přípustné četnosti překročení v případě krátkodobého (24-hodinového) limitu. Příspěvek záměru k úrovním znečištění ovzduší částicemi PM_{10} ve všech obytných zónách pro rok 2035 (pro rok, do kterého bude těžba prodloužena z nynějšího roku 2030) nepřesahuje ve většině výpočtových bodů umístěných v obytné zástavbě 10 % hodnoty imisního limitu pro roční průměry koncentrací, resp. cca 10 % přípustné četnosti překročení v případě krátkodobého (24-hodinového) limitu, s výjimkou části Duchcova a Bíliny, kde v některých bodech dojde k přesažení této hodnoty a zcela ojediněle i k přesažení hodnoty 20 %. Při zohlednění stávající úrovně znečištění ovzduší tedy nedojde v žádné z obytných zón

a v žádném z hodnocených let k překročení imisního limitu pro roční průměry koncentrací částic PM₁₀. Naopak pro 24-hodinové průměrné koncentrace částic PM₁₀ je překračován příslušný imisní limit v celém dotčeném území již za stávajícího stavu. Do jisté míry se na tomto stavu podílí i stávající provoz lomu Bílina. Lze očekávat, že i při realizaci záměru bude imisní limit pro 24-hodinové průměry koncentrace částic PM₁₀ nadále překračován. Současně je uvedeno, že modelový výpočet predikuje, že v porovnání s výchozím rokem 2015 dojde při realizaci záměru ke snížení vlivu lomu na kvalitu ovzduší v naprosté většině hodnoceného území. V zásadě platí, že v porovnání s výchozím rokem 2015 vykazuje výpočtový model pro roky 2019, 2025, 2030 a 2035 trend postupného snižování vlivu lomu v čase ve většině výpočtových bodů, a to jak pro příspěvky k ročním průměrům koncentrace částic PM₁₀, tak pro příspěvky k 24-hodinovým průměrům koncentrace částic PM₁₀. Hodnoty pro výchozí rok 2015 byly vypočteny na základě aktuálních vstupů (např. pozice strojů, postup lomu, aktuální meteorologická data).

Vypočtené příspěvky Lomu Bílina k ročním průměrům koncentrace částic PM_{2,5} nepřesahují ve všech hodnocených letech ve všech obytných zónách hodnotu cca 4 % aktuálně platného imisního limitu, resp. cca 4,1 % imisního limitu platného od roku 2020. Příslušný imisní limit je v současné době v celém dotčeném území dodržen, po roce 2020 však dojde ke zpřísnění limitu, tento zpřísněný limit by byl dle stávajících údajů v některých obytných zónách těsně překračován. Podíl záměru na koncentracích PM_{2,5} (do cca 4,1 % nového imisního limitu) je však málo významný a sám o sobě nevede k překročení.

Výše uvedené hodnocení vlivů na kvalitu ovzduší se odráží i v hodnocení, které je uvedeno v předchozí kapitole „Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví“.

Součástí podmínek tohoto závazného stanoviska je optimalizace stávajícího průběžného monitorování kvality ovzduší v dotčených obcích, zároveň jsou součástí podmínek tohoto závazného stanoviska i příslušná a dodatečně navrhovaná opatření pro minimalizaci vlivu.

Pokud jde o klimatické vlivy, hodnocena jsou jednak opatření mitigační (např. obměna části strojního vybavení, rekultivační práce a jejich forma), jednak adaptační (např. realizace retenčních nádrží a opět provádění rekultivací). Vlastní záměr nepřináší dodatečné klimatické vlivy nad rámec stávajícího stavu. S postupující těžbou dochází k rekultivaci území, která má pozitivní přínos z hlediska adaptace na předpokládanou změnu klimatu. S ohledem na časový rámec záměru je zranitelnost záměru vůči dopadům změny klimatu vyhodnocena jako nízká. Záměr není v rozporu s veškerými relevantními koncepcemi (zejména Státní energetickou koncepcí a Politikou ochrany klimatu v ČR).

Zpracovatel posudku se s uvedeným hodnocením ztotožňuje, příslušná opatření jsou zahrnuta do podmínek tohoto závazného stanoviska. Zpracovatel posudku v posudku dále uvádí, že výpočet je proveden všeobecně užívanou metodou SYMOS '97, příslušně aktualizovanou. Jako podklad je použita stabilitní větrná růžice z podkladů Českého hydrometeorologického ústavu (dále jen „ČHMÚ“). Pozadřová kvalita ovzduší je odvozena z pětiletých klouzavých koncentrací, vyhodnocených a publikovaných ČHMÚ (2012 – 2016). Jde o odpovídající zdroj údajů. Po zpracování rozptylové studie byly ČHMÚ vydány údaje pro roky 2013 – 2017, které však závěry hodnocení nemohou významně ovlivnit. V hodnocení jsou tak zohledněny spolupůsobící (kumulativní) vlivy, dané jednak vlastním příspěvkem záměru (analyzovaným v rozptylové studii), jednak imisním pozadím (vycházejícím z pravidelně aktualizovaných údajů ČHMÚ).

Tím jsou relevantním a metodicky správným způsobem kumulativní vlivy zohledněny. Z výsledků zároveň vyplývá, že rozhodující oblastí, na kterou je nutno se zaměřit při návrhu opatření k minimalizaci vlivů, jsou prakticky výhradně emise tuhých znečišťujících látek, konkrétně suspendovaných částic frakce PM₁₀. Vlivy na klima jsou v dokumentaci hodnoceny odpovídajícím způsobem v souladu s aktuálními postupy mitigačních a adaptačních klimatických opatření. K této oblasti byla zároveň vznesena řada připomínek a požadavků na zahrnutí posouzení vlivu spalování uhlí. V tomto ohledu je však přístup, použitý v dokumentaci, správný. Posouzení konkrétního záměru těžby na projektové úrovni (EIA) nelze zaměřovat ani za posouzení jednotlivých záměrů jiných oznamovatelů, využívajících těženou komoditu (uhlí), ani za strategické posouzení celého (energetického) odvětví. Současná hnědouhelná kapacita (cca 10 800 MWe) poklesne do roku 2035 (předpokládaný termín ukončení záměru) na cca 6400 MWe, další pokles až na cca 2600 MWe je indikován k roku 2040. Využití uhelných zdrojů tedy bude velmi významně klesat a jejich podíl na výrobě elektrické energie k roku 2040 je v aktualizované Státní energetické koncepci (2015) cílen na 11 až 21 % (ze stávajících cca 53 %). Je zřejmé, že tato transformace nemůže proběhnout ze dne na den a bude mj. záviset i na tempu přípravy jiných nízkoemisních zdrojů (přičemž v podmínkách České republiky je kromě obnovitelných zdrojů s přirozeně omezeným potenciálem uvažováno s využitím zdrojů jaderných). Posuzovaný záměr hornické činnosti na roky 2019 - 2035 vytváří v tomto celkovém kontextu časový rámec pro transformaci energetiky směrem k nízkouhlíkovému hospodářství v souladu s energetickou koncepcí. Přístup ke zpracování dokumentace a údaje, uváděné v dokumentaci, jsou v tomto ohledu správné.

Vlivy na hlukovou situaci a event. další fyzikální a biologické charakteristiky:

Hodnocení vlivů hluku vychází ze závěrů hlukové studie (BERYL, spol. s r.o., září 2017), která je přílohou dokumentace a jejíž výsledky jsou shrnuty v dokumentaci.

Dominantním zdrojem hluku celého zájmového území je dopravní hluk z provozu po silničních komunikacích I. a II. třídy a po železničních tratích, které rámují zájmová území dotčených obcí. V některých obcích je výrazným zdrojem hluku provoz elektrárny Ledvice a průmyslové zóny města Duchcova. Stávající celková akustická situace v dotčených obcích je zjištěna měřením provedeným v roce 2016. Měření bylo provedeno pro 3 stavy (1 – měření ve dne při chodu lomu, 2 – měření v noci při chodu lomu, 3 – měření v noci při odstávce lomu). Ve většině měřících míst byly naměřeny hodnoty celkové hlukové zátěže přesahující ve dne 50 dB a v noci 40 dB. Výhledová akustická situace je stanovena na základě akustického modelu lomu vypracovaného pro postupové roky 2019, 2025, 2030 a 2035. Takto zjištěný akustický příspěvek lomu se pohybuje vždy v hodnotách nižších než 40 dB, ve většině případů se značnou rezervou. S ohledem na kontinuální provoz lomu jsou hodnoty shodné pro denní i noční dobu. Celková akustická situace v dotčených obcích je potom získána akustickým součtem hlukového pozadí z roku 2016 (je stanoven předpoklad, že hlukové pozadí z roku 2016 nebude navyšováno ostatními novými zdroji a záměry) a příspěvku lomu Bílina v jednotlivých postupových letech. Z výsledků vyplývá, že v důsledku záměru nedochází k akusticky významné změně celkové hlukové situace, přičemž ve většině případů je v jednotlivých postupových letech zřejmě spíše zlepšení celkové akustické situace, byť akusticky nevýznamné či málo významné. Zároveň z výsledků vyplývá, že samotný příspěvek lomu se ve

všech případech pohybuje pod hodnotou 40 dB, která představuje limit dle nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, v platném znění ($L_{Aeq,T} = 50/40$ dB den/noc pro hluk ze stacionárních zdrojů). Příspěvek lomu se v převážné většině výpočtových bodů v čase snižuje, jak je patrné z přehledu níže. Záměr tedy plní požadavky tohoto nařízení vlády. Celková akustická situace, včetně jejích změn v jednotlivých postupových letech, je zároveň vstupem pro posouzení vlivů na veřejné zdraví, resp. hodnocení zdravotních rizik. Z jeho výsledků vyplývá, že v důsledku záměru nedojde ke zvýšení zdravotního rizika hluku pro obyvatelstvo dotčeného území, přičemž v některých obcích (Duchcov, Lom, Mariánské Radčice) dojde spíše ke snížení možných zdravotních rizik hluku.

Z hlediska vlivů hluku jsou hodnoceny scénáře pro roky 2019, 2025, 2030 a 2035. Z výsledků vyplývá, že jsou v nejbližším, resp. nejvíce dotčeném chráněném venkovním prostoru nebo chráněném venkovním prostoru staveb dotčených obcí dodrženy hygienické limity hluku ve všech časových horizontech. Zároveň jsou dokladována příslušná opatření, a to provedená v rámci stávajícího POPD a nově navrhovaná v rámci skutečností zjištěných při zpracování akustické studie. V hodnocení jsou tak zohledněny spolupůsobící (kumulativní) vlivy, dané jednak vlastním příspěvkem záměru (analyzovaným v hlukové studii), jednak imisním pozadím (vycházejícím z měření hlukové situace).

Akustický příspěvek záměru v jednotlivých obcích v okolí záměru bude dle hlukové studie v jednotlivých letech (2019, 2025, 2030, 2035) následující (hygienický limit hluku je 50 dB ve dne a 40 dB v noci):

Mariánské Radčice: $L_{Aeq,T} = 36,5 - 38,9 - 37,4 - 32,2$ [dB]

Duchcov: $L_{Aeq,T} = 39,7 - 32,9 - 28,2 - 27,2$ [dB]

Braňany: $L_{Aeq,T} = 39,6 - 39,2 - 39,0 - 36,9$ [dB]

Lom u Mostu: $L_{Aeq,T} = 36,8 - 35,2 - 32,2 - 29,9$ [dB]

Osek: $L_{Aeq,T} = <20 - 29,9 - 24,2 - 22,4$ [dB]

Ledvice: $L_{Aeq,T} = 38,9 - 38,8 - 38,6 - 38,6$ [dB]

Bílina: $L_{Aeq,T} = 36,7 - 36,6 - 36,5 - 36,5$ [dB]

Součástí podmínek tohoto závazného stanoviska je pokračování a zpřísnění stávajícího pravidelného monitorování hluku v dotčených obcích, zároveň jsou součástí tohoto závazného stanoviska příslušná opatření pro minimalizaci vlivu.

Světelné vlivy jsou posouzeny na základě znaleckého posudku (Ing. Tomáš Maixner, květen 2017), z výsledků vyplývá, že světlo vyzářené důlním dílem nepřekročí přípustnou míru.

Vlivy vibrací, ionizujícího (radioaktivního) a neionizujícího záření jsou vyloučeny.

Zpracovatel posudku se s uvedeným hodnocením ztotožňuje, příslušná opatření jsou zahrnuta do podmínek tohoto závazného stanoviska.

Vlivy na povrchové a podzemní vody:

Hodnocení vlivů na povrchové vody vychází z odborných posudků ovlivnění povrchových vod (VPT, spol. s r.o.), vlivů na podzemní vody (VÚHU, a.s.) a odvodňování důlních vod (Ing. Svatopluk Havlík, květen 2017), jejichž závěry jsou shrnuty v dokumentaci. Hodnocení vlivů na podzemní vody je provedeno na základě posudků hydrogeologické problematiky

(INSET s.r.o., říjen 2017) a geologického a hydrogeologického posouzení (GeoTec-GS, a.s., květen 2017), jejichž závěry jsou shrnuty v dokumentaci. Součástí hodnocení je i posouzení vlivu na stávající plaviště Venuše, které vychází z odborného posudku (GeoTec-GS, a.s., říjen 2014), jehož závěry jsou shrnuty v dokumentaci.

V předpolí lomu bylo odbornou studií posuzováno ovlivnění vodoteče Radčický, Lomský a Loučenský potok. Zahrnuto je zde i ovlivnění koryta příkopu 2400 u jižního okraje města Duchcova. Lomský potok protéká Lomským údolím a obcí Lom u Mostu. V dolní části obce je potok sveden do podzemí a pokračuje pod návsí. U ČOV se Lomský potok vlévá zleva do přeložky Radčického potoka. Pravidelné denní přítoky v Radčickém potoce jsou pouze ve výši povolených hygienických průtoků v množství 13 l.s^{-1} . Radčický potok je převeden do retence čerpací stanice Libkovice 2. Ta přítoky vody přečerpává do koryta přeložky Račického (Loučenského) potoka. Braňanský potok bude i nadále odvádět vody z čerpacích vrtů. V současné době vypouští Doly Bílina do Braňanského potoka podzemní vody ze tří čerpacích vrtů umístěných v předpolí lomu u Teplické výsypky, a povrchové důlní vody nezávadné kvality, nikoliv vody odpadní. Jelikož Braňanský potok není v bezdeštném období sycen jinými výraznějšími přítoky, je považováno stávající vypouštění vod z čerpacích vrtů za pozitivní pro vyrovnání hydrologické charakteristiky tohoto toku. Nepředpokládá se zvýšené nebo nadměrné čerpání vod do Braňanského potoka v období zvýšených či nadměrných srážek, ani zhoršení kvalitativních ukazatelů vypouštěných vod. Stávající vypouštěné důlní vody neovlivňují výrazně faunu potoků z hlediska přítomnosti citlivých druhů, resp. jejich vliv je minimální.

Z výsledků vyplývá, že nedojde k významnému ovlivnění kvalitativních ani kvantitativních parametrů dotčených vodních útvarů. Nedojde k závažnému ovlivnění kvartérní zvodně jako potenciálního zdroje podzemních vod v obcích, nacházejících se v okolí postupu těžby. Není ovlivněno dlouhodobé chování stařinové zvodně a navazujícího systému oběhu podzemních vod. Není sledován konflikt ve vztahu k přírodním léčivým zdrojům lázní. Zároveň je dokladováno, že nedojde k ovlivnění stávajícího plaviště Venuše, stabilita svahu není ohrožena a je zaručena a zabezpečena ochrana proti průvalům.

Zpracovatel posudku se s uvedeným hodnocením ztotožňuje, příslušná opatření jsou zahrnuta do podmínek tohoto závazného stanoviska. Zpracovatel posudku v posudku dále uvádí, že hodnotící podklady zohledňují kontinuitu záměru se stávající těžbou (stávající systém odvodnění) a změny v něm. Z hodnocení zároveň vyplývá, že nedojde k ovlivnění chemického resp. kvantitativního stavu a ekologického stavu/potenciálu dle rámcové směrnice o vodách (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 200/ES ze dne 23. října 2000 ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky). Ekologický stav/potenciál vodního toku Bílina je dnes klasifikován jako "střední", chemický stav jako "nedosažení dobrého stavu", tento stav je dlouhodobě setrvalý, vývojový trend je zlepšující, záměr v tomto ohledu nemá na základě výsledku hodnocení významný vliv. Pokud jde o útvary podzemních vod (Mostecká pánev - severní část), kvantitativní stav je klasifikován jako "dobrý", chemický stav jako "nedosažení dobrého stavu", záměr v tomto ohledu nemá na základě výsledku hodnocení významný vliv. V důsledku záměru tedy nedojde ke zhoršení klasifikace z pohledu jednotlivých ukazatelů či biologických složek hodnocení dané přílohou 5 uvedené rámcové směrnice o vodách.

Vlivy na půdu:

Hodnocení vlivů na půdy vychází z pedologického průzkumu (prof. Ing. Josef Kozák, DrSc., 2017), jehož závěry jsou shrnuty v dokumentaci. Vliv je dán úplným záborem předpolí lomu o celkové výměře cca 179,9 ha tvořeným z 84,7 % ostatními plochami, 5,3 % ZPF, 1,7 % PUPFL, 7,7 % vodními plochami a 0,6 % zastavěnými plochami. Vlastní zábor ZPF se bude dotýkat převážně pozemků ZPF řazených k půdám II., III. a IV. třídy ochrany, tzn. na půdách klasifikovaných v daném regionu jako půdy s převážně nadprůměrnou, průměrnou až podprůměrnou produkční schopností. Není očekáván významný vliv na kvalitní půdy (bez přítomnosti I. třídy ochrany), je stanoven požadavek na provedení skrývky a její uložení na deponiích pro pozdější rekultivační práce. Údaje o skrývkách jsou podrobně kvantifikovány. Při vlastní realizaci bude zajišťována skrývka ornice v celé mocnosti a alternativně se přímo aplikuje na pozemky určené k zemědělské rekultivaci, nebo se momentálně nevyužitelný objem uloží na deponii ornice, která se po dobu své existence ošetřuje. Celkově lze předpokládat, že v zájmovém území nového záboru pro POPD 2019 – 2035 bude skryto cca 282 503 m³ kulturních vrstev půdy, z toho 36 742 m³ na pozemcích v ZPF a 245 761 m³ na pozemních mimo ZPF, avšak zemědělsky využívaných. K 31. 12. 2017 je na deponiích uloženo celkem 727 563 m³ ornice a 1 617 802 m³ spraší. To spolu s budoucími zábory plně dostačuje na rekultivaci celého území zasaženého těžbou. Vliv je tedy považován s ohledem na zábor ZPF za významný, ale s přihlédnutím ke kompenzačním opatřením za akceptovatelný. Zábor je odůvodněn souladem záměru s územně plánovací dokumentací. Jsou navržena příslušná opatření, zejména skrytí a deponování ornice. V průběhu provádění záměru (roky 2019 - 2035) bude zároveň zahájena rekultivace v celkovém rozsahu vyšším, než je zábor záměru.

Zpracovatel posudku se s uvedeným hodnocením ztotožňuje, příslušná opatření jsou zahrnuta do podmínek tohoto závazného stanoviska.

Vlivy na přírodní zdroje:

Vlastní ložisko je tvořeno souvislou slojí tvořenou hnědým uhlím ve stadiu přeměny (metamorfismu) na hranici orto- a metafáze prouhelnění, jež je z hlediska nejnovějších klasifikací řazeno na hranici mezi lignity a „subbituminous coal“ („skoro černé“). Charakteristickým rysem období projektovaného POPD 2019 – 2035 je fakt, že na rozdíl od celé uplynulé etapy těžby (od roku 1970) naprostá většina uhlí bude těžena na ploše, kde neproběhlo dobývání uhlí hlubinným způsobem a přírodní úložné poměry sloje tak jsou narušeny minimálně.

Hodnocení vlivů na přírodní zdroje vychází z údajů uvedených v příslušné kapitole dokumentace. Dotčeným přírodním zdrojem je vlastní ložisko uhlí, dále nadložní zeminy a horniny. Ložisko bude těženo efektivním způsobem v souladu s požadavky zákona o hornické činnosti a horního zákona a v souladu s příslušnými strategickými dokumenty, zejména Surovinové politiky ČR a Státní energetické koncepce ČR. Nadložní zeminy a horniny budou ukládány na vnitřní výsypce.

Využití přírodních zdrojů v dané lokalitě je v zásadě předmětem tohoto záměru a záměr jako takový je předmětem komplexního posouzení. Výsledky posouzení celého záměru jsou vyhodnoceny jako akceptovatelné. Z tohoto z hlediska jsou vlivy na přírodní zdroje rovněž akceptovatelné.

Zpracovatel posudku se s uvedeným hodnocením ztotožňuje.

Vlivy na biologickou rozmanitost (fauna, flóra, ekosystémy):

Hodnocení vlivů na biologickou rozmanitost (fauna, flóra, ekosystémy) vychází z biologického inventarizačního průzkumu (doc. Ing. Jiří Cibulka, DrSc. a kol., srpen 2017), který je přílohou dokumentace a jehož výsledky jsou shrnuty v dokumentaci.

Základním vlivem na biologickou rozmanitost je úplné skrytí území dotčeného předpolí lomu, resp. založení plochy vnitřní výsypky, a tím úplné narušení stávajících ekosystémových vazeb v dotčeném prostoru. Tento vliv je průběžně a následně kompenzován vytvářením náhradních biotopů a záchrannými přesuny, přičemž náhradní biotopy jsou budovány již za stávajícího stavu a bude v nich pokračováno po realizaci záměru. Kompenzační opatření jsou již v současné době nastavena tak, aby nejen kompenzovala zánik dotčených biotopů, ale byla realizována ve větším rozsahu, než byla v dotčeném území. Tento přístup, tedy vytvoření vyšší diverzifikace nových stanovišť, je zohledněn i v rámci záměru, který plynule navazuje na stávající těžbu, a pro tento účel je stanovena řada podmínek. Tím je naplněn požadavek dokumentu Pokyny k začlenění klimatických změn a biologické rozmanitosti do EIA (EU, 2013), kde je mj. doporučeno zajistit "žádnou čistou ztrátu biologické rozmanitosti (a čistý zisk tam, kde je to možné) v širší krajině (no-net-loss of biodiversity (and net-gain wherever possible) in the wider countryside)".

Specifikem záměru je skutečnost, že ve své podstatě představuje pokračování stávající povolené hornické činnosti (Plán otvírky, přípravy a dobývání Doly Bílina na období 2010 - 2030), přičemž dojde k časovému a prostorovému překryvu, resp. postupnému přechodu od stávajících postupů (POPD 2010-2030) k postupům dle záměru (POPD 2019-2035). Dokumentace na tuto skutečnost reaguje se zohledněním celkového kontextu dle § 5 odst. 2 zákona a postupy vlastního záměru hodnotí se zohledněním postupů stávajících. O skrytí území bylo přitom na většině plochy rozhodnuto již v předcházejícím POPD. Nové průzkumy byly realizovány na nové ploše (která je nově dotčenou), na původní ploše (o které bylo již rozhodnuto) jsou prováděny každoroční průzkumy potřebné pro průběžné plnění podmínek stanovených pro pokračování lomu do roku 2030. Zároveň byla zohledněna, resp. aktualizována, již prováděná opatření.

Vlivy na evropsky významné lokality a ptačí oblasti byly vyloučeny stanoviskem podle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů č.j. 3157/ZPZ/2016/N-2524 ze dne 20. 9. 2016.

Zpracovatel posudku se s uvedeným hodnocením ztotožňuje, příslušná opatření jsou zahrnuta do podmínek tohoto závazného stanoviska.

Vlivy na krajinu a její ekologické funkce:

Hodnocení vlivů na krajinu a její ekologické funkce vychází z hodnocení vlivů na krajinný ráz (Ing. Kamila Svobodová, Ph.D. a kol., 2017), který je přílohou dokumentace a jehož výsledky jsou shrnuty v dokumentaci.

Základním vlivem na krajinu a její ekologické funkce je úplný zábor území a vytvoření těžební jámy, resp. vnitřní výsypky, a vznik antropozemí. Jde o silný negativní zásah do krajinného rázu, který však v kontextu stávajícího stavu, kdy povrchový lom již v daném území existuje a dojde k jeho rozšíření do nezastavěného území obcí, je pro dotčené území hodnocen

jako únosný. Zásah rozšíření prostoru do nezastavěných částí obcí je hodnocen v kontextu celého dotčeného krajinného prostoru a zároveň z dlouhodobého hlediska, kdy součástí záměru je i následná rekultivace území. Významným faktorem je následně v etapě rekultivace zpětné posílení hodnot krajinného rázu. Pro tento účel je stanovena řada podmínek.

Zpracovatel posudku se s uvedeným hodnocením ztotožňuje, příslušná opatření jsou zahrnuta do podmínek tohoto závazného stanoviska.

Vlivy na hmotný majetek, kulturní dědictví včetně architektonických a archeologických aspektů:

Hodnocení vlivů na hmotný majetek a kulturní dědictví vychází z údajů uvedených v dokumentaci a z archeologického posouzení lokality (Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech v.v.i., květen 2017), který je přílohou dokumentace a jehož výsledky jsou shrnuty v dokumentaci.

V případě hmotného majetku bude dotčena stávající silnice II/256 v úseku Braňany - Mariánské Radčice, tato silnice bude v předstihu nahrazena tak, aby nedošlo k omezení dopravní obsluhy území, pro tento účel je stanovena příslušná podmínka. Kulturní památky podléhající zákonné ochraně se v dotčeném území nevyskytují. Archeologická problematika bude řešena předstihovým záchranným výzkumem.

Zpracovatel posudku se s uvedeným hodnocením ztotožňuje, příslušná opatření jsou zahrnuta do podmínek tohoto závazného stanoviska.

Přeshraniční vlivy:

Z hlediska vyhodnocení umístění záměru a velikosti a významnosti vlivů na jednotlivé složky životního prostředí se nejedná o záměr, který by svými vlivy přesahoval státní hranice. Přímé přeshraniční vlivy záměru jsou s ohledem na vzdálenost (v řádu více než desítky kilometrů) vyloučeny. Pokud jde o zohlednění klimatických efektů, podstatnou skutečností je, že předmětem záměru není spalování uhlí. Problematika změny klimatu je v dokumentaci řešena na projektové úrovni vlastního záměru, nikoliv na strategické úrovni celého energetického odvětví. Tato skutečnost je zcela v souladu s principy a hierarchií posuzování vlivů na životní prostředí a také požadavky zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění. Ani v tomto ohledu tedy nedochází v důsledku záměru k přeshraničnímu vlivu.

Česká republika má vytvořen a schválen systém strategických dokumentů pro ochranu klimatu a přizpůsobení se změně klimatu (Politika ochrany klimatu v ČR (2017), Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (2015) a Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (2017)). Cíle a požadavky těchto dokumentů jsou jedinými kritérii, která je možno použít pro vyhodnocení vlivů na globální klima a také vlivů vyplývajících z klimatických změn. V tomto ohledu Česká republika svoje mezinárodní závazky plní a související koncepce, zejména aktualizovaná Státní energetická koncepce (2015), vytvářejí nástroje pro soulad národních strategií s mezinárodními závazky a dohodami.

Zpracovatel posudku se s uvedeným hodnocením ztotožňuje.

Jiné vlivy – možnost kumulace:

Hodnocení kumulativních vlivů vychází z údajů uvedených v dokumentaci a zohledněných v hodnocení jednotlivých okruhů životního prostředí, resp. veřejného zdraví. Z hlediska potenciálních kumulativních vlivů je významná zejména problematika vazby záměru na stávající těžební činnost a problematika vlivu na ovzduší.

Pokud jde o vazbu záměru na stávající těžební činnost, záměr ve své podstatě představuje pokračování stávající povolené hornické činnosti (Plán otvírky, přípravy a dobývání Doly Bílina na období 2010 - 2030). Nevzniká tedy další záměr, jehož vlivy by bylo nutno posuzovat na pozadí stávajícího (probíhajícího) záměru hornické činnosti. Stávající (probíhající) záměr postupně přejde v nový (posuzovaný) záměr plynule, bez překryvu činností, které by bylo nutno z hlediska kumulace vlivů zvláště zohlednit. V překryvovém období nedochází ke zvýšení kapacity těžby ani k souběhu činností provozovaných technologií.

Pokud jde o problematiku vlivu na ovzduší, záměr zohledňuje jednak vlastní zdroje znečištění ovzduší, jednak ostatní zdroje znečištění ovzduší v území a environmentální pozadí. Vlastní záměr je zohledněn na základě podrobné rozptylové studie, zpracované v rámci dokumentace vlivů záměru na životní prostředí. Veškeré ostatní spalovací či jiné zdroje v území a environmentální pozadí jsou zohledněny na základě údajů o imisním pozadí dle § 5 a § 11 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění. V hodnocení jsou tak zohledněny veškeré relevantní imisní vlivy v dotčeném území.

Vlivy hluku zohledňují jak vlivy vlastního záměru, tak i celkové pozadí v území, zjištěné měřeními.

Hodnocení ostatních okruhů zohledňuje výše uvedené skutečnosti.

Zpracovatel posudku se s uvedeným hodnocením ztotožňuje.

Z provedeného hodnocení vlivů posuzovaného záměru na životní prostředí a veřejné zdraví uvedeného v dokumentaci vyplývá, že na základě charakteru samotného záměru, závěrů jednotlivých odborných studií a na základě souhrnného posouzení možných negativních vlivů posuzovaného záměru na životní prostředí, je záměr v dané lokalitě, v případě dodržení všech navržených minimalizačních a kompenzačních opatření, realizovatelný.

Záměr byl v procesu EIA posouzen ze všech relevantních hledisek a vlivů. Provedená hodnocení poskytla dostatečné podklady pro posouzení možnosti realizace záměru z pohledu vlivů na životní prostředí.

V návaznosti na vše výše uvedené se příslušný úřad ztotožnil s tím, že konkrétní vlivy na jednotlivé složky životního prostředí jsou z pohledu velikosti a významnosti hodnoceny jako akceptovatelné a odůvodněné.

Příslušný úřad se rovněž ztotožňuje s přístupem k problematice vlivů záměru na globální klima, resp. k problematice vlivů spalování uhlí vytěženého v posuzovaném záměru, který je zvolen v dokumentaci a v posudku a který příslušný úřad přejal i do tohoto závazného stanoviska. Předmětem záměru a posuzování není následné nakládání s produktem, který vzniká

realizací záměru. V souladu se zákonem, resp. směrnicí EIA je v procesu EIA posuzován předmět záměru, kterým je těžba uhlí, nikoliv zařízení určená k jeho energetickému využití. Nicméně je možné kvantifikovat, že spalení cca 8,3 mil. tun uhlí ročně, což je předpokládané množství uhlí z těžby v letech 2030 – 2035, povede k emisím cca 11,5 mil. tun CO₂ ročně. Aktuální předpoklad je, že elektrárna Ledvice bude spalovat cca 1/3 vytěženého uhlí. Pokud jde o zmíněnou elektrárnu Ledvice, v dokumentaci EIA pro tento zdroj je uvedeno, že emise CO₂ činí 3 480 000 t/rok. Spalování uhlí je dále ve stanovených kategoriích spalovacích zdrojů předmětem samostatného posuzování vlivů na životní prostředí (příloha 1 zákona, bod 4 „Zařízení ke spalování paliv s tepelným výkonem od stanoveného limitu“, jedná se o samostatnou kategorii záměru). Posouzení vlivů spalování uhlí, resp. vlivů na klima, je řešeno na úrovni strategické, a to s ohledem na mezinárodními závazky ČR (Rámcová úmluva OSN o změně klimatu a její Kjótský protokol, Pařížská dohoda a závazky vyplývající z legislativy Evropské unie), které jsou zohledněny a posouzeny v Politice ochrany klimatu v ČR a dalších strategických dokumentech (státní energetická koncepce, surovinová politika). Negativní vlivy posuzovaného záměru nepřesahují míru stanovenou zákony a dalšími předpisy, záměr lze při respektování podmínek závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí realizovat.

Součástí podmínek tohoto závazného stanoviska jsou příslušná odůvodněná opatření určená k prevenci, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů na složky životního prostředí. Z celkového pohledu lze vlivy záměru na životní prostředí při splnění podmínek tohoto závazného stanoviska považovat za přijatelné.

Hodnocení technického řešení záměru s ohledem na dosažený stupeň poznání, pokud jde o znečišťování životního prostředí

Záměr ve své podstatě představuje pokračování stávající povolené hornické činnosti (Plán otvírky, přípravy a dobývání Doly Bílina na období 2010 - 2030, rozhodnutí OBÚ v Mostě o povolení hornické činnosti zn. 3426/10/II ze dne 8. 11. 2010), přičemž reaguje na usnesení vlády č. 827/2015 k řešení dalšího postupu územně ekologických limitů těžby hnědého uhlí v severních Čechách. V tomto kontextu jde o pokračování stávající hornické činnosti o pět let se zohledněním požadavku na efektivní využití ložiska v souladu se zákony č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, v platném znění, a č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), v platném znění, a také vazby na aktualizovanou Státní energetickou koncepci (2015) a Surovinovou politiku České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů (2017).

Jedná se o zajištění dobývání, přepravy a zakládání skrývkových zemin, hornin a výklizu a dobývání, přepravu a úpravu těženého přírodního zdroje – hnědého uhlí. Těžební činnost bude navazovat na stávající, resp. následně prováděné postupy skrývkových a uhelných řezů a etáží vnitřní výsyvky za současného pokračování provádění technických a biologických rekultivací uvolněných ploch. Předpokládaná a zároveň optimální výše roční těžby činí 10 mil. tun hnědého uhlí. Celkem záměr počítá do roku 2035 s vytěžením 149,8 mil. tun uhlí metodou povrchového dobývání a 879 mil. m³ skrývky. V průběhu navrhovaného záměru budou na 7 skrývkových řezech nasazena rýpadla a zakladače výkonové řady TC1 (7. řez), TC2 a TC3 s kontinuální dopravou těžených hmot dálkovými pasovými dopravníky šíře 1 600 mm – 2 200 mm. Skrývka

bude z dopravníku vykládána housenicovými shazovacími vozy, nebo kolejovými shazovacími vozy (7. řez), nebo také nakládána pasovými vozy (7. řez). Kusovitý materiál skrývky bude před naložením drcen drtičí skrývky na housenicovém podvozku (DSOH). Pevné polohy spodních řezů budou selektivně odtěžovány lopatovými rýpadly s automobilovou dopravou. Rýpadla budou těžít víceřezovou technologií. Oproti stávající technologii předpokládají zpracované báňské postupy nasazení nového velkostroje řady TC2 v roce 2021 jako náhrady za dosluhující velkostroj K10000/K74. Tento nový velkostroj bude při těžbě skrývky na jednotlivých pracovních horizontech (kde bude nahrazovat velkostroje při generálních opravách) postupně transportován do místa trvalého nasazení – na 6. skrývkový řez. V novém POPD 2019 – 2035 zůstane kontinuita těžby plně zachována, tzn. porubní fronta bude nadále těžena paralelně západním směrem s mírným vytáčením na severu. V tomto období dojde k těžbě u obce Braňany 1. skrývkovým řezem do hranic stanovených Usnesením vlády České republiky č. 827/2015 včetně 500 m ochranného pásma. Pod obcí Braňany a pod lokalitou Červený vrch budou velkostroje s pomocí pomocné mechanizace vytvářet závěrný svah. Severní svahy do úrovně 3. skrývkového řezu budou svahovány do stabilního sklonu a ihned zatravněny z důvodů zvýšení stability a zamezení prašnosti. V předstihu před 1. skrývkovým řezem se budou v severní části porubní fronty odtěžovat štěrkopisky k zamezení přítoků vody. Všechny řezy budou postupně očišťovat severní a západní svah lokality Albert, resp. severozápadní hlavu uhelné sloje. 7. skrývkový řez bude očišťovat uhelnou sloj před vstupem uhelných řezů. Vzhledem k zapadání uhelné sloje v severní a střední části porubní fronty se jednotlivé řezy kontinuálně zahlubují v celém období.

Z uvedených skutečností vyplývá, že umístění záměru a jeho kvantitativní i kvalitativní vlivy budou obdobného charakteru, jako u stávající prováděné hornické činnosti. To se týká i souvisejících opatření pro vyloučení a minimalizaci vlivů.

Z hlediska dodatečných vlivů je podstatný zejména postup porubní fronty do nových hranic, který bude spojen s úplným zábořem takto nově dotčeného území. Tento zábor představuje v zásadě jediné dotčení území doposud povrchovou těžbou nedotčeného. Další dotčené území představuje plocha území dotčeného změnou postupů. Jedná se o plochu již povoleného záboru v POPD 2010 – 2030 a rovněž o plochu území pro zakládání v oblasti montážního místa Jana, která nebyla předmětem POPD 2010 – 2030, ale nachází se na již v minulosti dotčeném území. Související zakládání vytěžené skrývky bude prováděno v prostoru, ve kterém těžební činnost v minulosti probíhala (oblast montážního místa Jana). Záměr tak ve spolupůsobícím účinku se stávajícím dobývacím prostorem vytvoří ucelený prostor, ve kterém budou probíhat veškeré činnosti, spojené s vlastní těžbou, tedy skrývka nadloží, těžba suroviny a zakládání skrývkového materiálu. Zároveň tento prostor má a bude mít zajištěny veškeré nezbytné infrastrukturní vazby, zejména odbyt těžené suroviny prostřednictvím existujících systémů. Z tohoto celkového hlediska tedy záměr maximalizuje využití stávajících zdrojů, a tím minimalizuje celkové environmentální nároky.

Vlastní těžba bude prováděna obdobným způsobem, jako za stávajícího stavu, tedy postupy skrývkových a uhelných řezů a etáží vnitřní výsypky za současného pokračování provádění technických a biologických rekultivací uvolněných ploch. Je zachována kontinuita postupu těžby, porubní fronta bude v rámci záměru nadále těžena paralelně západním směrem. Využity budou stávající technologie postupně procházející generálními opravami, přičemž dojde k výměně

jednoho těžebního velkostroje a jednoho zakladače. Zároveň budou použity nové typy poháněcích stanic odtahových pásových dopravníků v jižní části lomu. Průběžná modernizace technologií je z hlediska vlivů na životní prostředí příznivá.

Součástí záměru jsou dále navržena následující technická opatření:

- Výstavba protiprašného a protihlukového valu u Braňan (jižní svahy DB).
- Vybudování zpevněných čistitelných ploch v prostorech směrování těženého uhlí - uzel PVZ.
- Nové vnitroareálové komunikace budou budovány jako neprašné.
- Výstavba vodovodu pro napájení cisteren u uzlu PVZ.
- Zakrytování přesypů – 9 ks – PS Y6, 91, 95, V1, Y2, V4, E1, E2, E3
- Atomizéry na výložnicích PVZ – 3 ks
- Zakrytování střední části DPD – 9 ks – Y6, 91, 95, V1, Y2, V4, E1, E2, E3
- Nové atypické poháněcí stanice DPD s nízkohlučnými pohony dole, 3 ks – PS E1, E2, E3.

Následující navrhovaná technická opatření jsou rovněž součástí podmínek tohoto závazného stanoviska:

- V průběhu let 2019 až 2021 dojde k přeložení části uhelných odtahových pásových dopravníků v prostoru jižních svahů lomu - změna dobývací technologie, která spočívá v použití nových typů poháněcích stanic, které budou mít umístění hlučných strojních zařízení (poháněcích motorů) do výšky max. 2 m, která zaručí eliminaci hlukové zátěže v kontrolních bodech obce Braňany.
- V průběhu let 2019 až 2021 bude realizována protihluková stěna (PHS) a ochranný val pod obcí Braňany, výšky 5,5 m. Stěna bude umístěna podél dopravní komunikace pod obcí Braňany. Stěna a val budou realizovány ve 3 částech:
  - Délka 96 m (příčný řez 17), výška 6,1 m.
  - Délka 125 m (příčný řez 12), výška 11,3 m a (příčný řez 10), výška 9,2 m.
  - Délka 230 m (příčný řez 4 a 10), výška 6,1 m.

Záměr, resp. hranice POPD, který je předmětem záměru, je umístěn mimo zastavěná území obcí a zachovává odstupovou vzdálenost 500 metrů. Přímé vlivy těžby na obce jsou tímto minimalizovány, přičemž jsou realizována a navržena odpovídající opatření pro vyloučení a omezení negativních vlivů těžby spočívající, kromě technologických opatření popsaných výše, v realizaci ozeleněných valů, resp. dalších opatření (stěny). Součástí stávající hornické činnosti je dohoda s dotčenými obcemi o environmentálním dozoru, monitoringu a zajištění příslušných opatření, která pokrývá i období do roku 2035. I tato skutečnost přispívá k omezení negativních vlivů na obyvatelstvo.

Pro stávající hornickou těžbu je zpracován Souhrnný plán sanací a rekultivací, který bude příslušným způsobem aktualizován i pro záměr, a to mj. i na základě závěrů procesu EIA. Na základě tohoto plánu jsou bezodkladně zahajovány rekultivační práce, které kompenzují vlivy záměru na přírodu a krajinu.

Dle názoru zpracovatele posudku je technické řešení záměru pro potřeby posouzení vlivů na životní prostředí popsáno dostačujícím způsobem a jsou respektovány požadavky na omezení, respektive vyloučení významných negativních vlivů na životní prostředí z hlediska vlastního záměru. Posuzovaný záměr je z hlediska jeho vlivu na životní prostředí akceptovatelný.

Příslušný úřad se ztotožnil s názorem zpracovatele posudku a uvádí, že při respektování navržených podmínek a doporučení lze posuzovaný záměr realizovat.

Pořadí variant (pokud byly předloženy) z hlediska vlivů na životní prostředí:

Předložený záměr je navržen pouze v jedné variantě postupu těžby a technologického řešení, která reprezentuje stav, kdy dojde k realizaci záměru v zájmovém území hodnoceném v dokumentaci. V kapitole B.I.5 dokumentace jsou uvedeny informace o variantách záměru a zdůvodnění, proč je řešena pouze jedna varianta.

Vypořádání vyjádření k dokumentaci:

Ke zveřejněné dokumentaci příslušný úřad obdržel ve lhůtě podle § 8 odst. 3 zákona, která uplynula dne 30. 11. 2018, celkem 4 320 vyjádření, z toho 5 vyjádření DÚSC, 15 vyjádření dotčených orgánů, 5 vyjádření spolků, 2 vyjádření ostatních subjektů a 4 293 vyjádření z řad veřejnosti. Po lhůtě podle § 8 odst. 3 zákona příslušný úřad obdržel 93 vyjádření (Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství ze dne 3. 12. 2018; Město Ledvice ze dne 3. 12. 2018; vyjádření veřejnosti – VZOR A (doručeno celkem 83 krát); vyjádření veřejnosti – VZOR A s poznámkou (doručeno celkem 8 krát)). Vyjádření veřejnosti obdržená po lhůtě se týkala především dopadů na klima a zdraví lidí, zejména, že dokumentace neřeší vlivy vznikající spalováním uhlí a že realizace záměru v navrženém rozsahu by byla v rozporu s cíli Pařížské klimatické dohody, k jejímuž dodržování se Česká republika zavázala. Vyjádření Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství obsahovalo připomínky týkající se neodpovídajícího porovnání údajů o emisích tuhých znečišťujících látek uvedených v dokumentaci s údajem uvedeným v Programu zlepšování kvality ovzduší zóna Severozápad – CZ04. Dále, že ve výčtu navazujících rozhodnutí není zřejmé, jak budou vypořádány povinnosti oznamovatele v území, které již byly vydanými rozhodnutími stanoveny, tj. povinnost rekultivací – doporučeno dořešit změny platných POPD. Město Ledvice zaslalo vyjádření bez připomínek. K vyjádřením zasláným po lhůtě příslušný úřad v souladu s § 8 odst. 3 zákona nepřihlíží. Zasláné připomínky po lhůtě nepředstavují žádné nové zásadní skutečnosti. Jedná se v zásadě o identické připomínky, jako jsou připomínky zasláné ve stanovené lhůtě.

Celkem 5 obdržených vyjádření je souhlasných bez připomínek (Ústecký kraj; obec Světec; Městský úřad Bílina, odbor stavební úřad a životní prostředí; Obvodní báňský úřad pro území kraje Ústeckého; Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy IV). Dalších 4 315 vyjádření je nesouhlasných nebo obsahují připomínky, příp. podmínky (město Osek; obec Mariánské Radčice; město Litvínov, úsek kanceláře starosty; obec Braňany; Magistrát města

Teplice, odbor životního prostředí; Magistrát města Mostu, odbor životního prostředí a mimořádných událostí; Městský úřad Duchcov, odbor výstavby a ŽP; Městský úřad Litvínov, odbor investic a regionálního rozvoje; Městský úřad Litvínov, odbor životního prostředí; Česká inspekce životního prostředí, Oblastní inspektorát Ústí nad Labem; Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem; Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO České středohoří; Ministerstvo životního prostředí, odbor obecné ochrany přírody a krajiny; Ministerstvo životního prostředí, odbor ochrany vod; Ministerstvo životního prostředí, odbor energetiky a ochrany klimatu; Ministerstvo životního prostředí, odbor ochrany ovzduší; Povodí Ohře, s. p., závod Chomutov; Hnutí DUHA; Společnost pro trvale udržitelný život; Greenpeace Česká republika, z. s.; Greenpeace e. V.; Stop tunelům, z. s.; 4 293 vyjádření z řad veřejnosti).

Připomínky DÚSC, dotčených orgánů a ostatních subjektů a správních orgánů obsahují připomínky, příp. podmínky týkající se zejména chybějícího posouzení sekundárních vlivů předmětného záměru na klima, biologického hodnocení z hlediska rozsahu dotčeného území (opomenutí vlivů na území řešené v rámci hodnocení záměru MZP151), možných přeshraničních vlivů, nenahraditelnosti mokřadu Venuska, imisní bilance polévatého prachu vyjádřené vcelku i podle imisí v jednotlivých dotčených obcích, zdravotních dopadů, vlivů na ovzduší, imisních limitů pro suspendované částice PM₁₀ a PM_{2,5}. Dále kompenzace zeleně – náhradní výsadby, hranic územních ekologických limitů, rozporu záměru se závazky České republiky v rámci Pařížské dohody, hodnocení vlivu na krajinný ráz, hodnocení vlivu na ekologický význam VKP, vlivů na povrchové a podzemní vody způsobené vymýváním iontů těžkých kovů. Vyjádření veřejnosti se týkala především dopadů na klima a zdraví lidí, zejména skutečnosti, že dokumentace neposuzuje vlivy vznikající spalováním uhlí. Dále hluku z lomu, prolomení limitů těžby, objemu zásob uhlí v dobývacím prostoru, zachování silnice II/256 Lom u Mostu – Mariánské Radčice – Braňany, negativních dopadů na kvalitu života v sousedství velkolomu.

Relevantní požadavky a připomínky obsažené ve vyjádřeních byly vzaty do úvahy při formulování podmínek tohoto závazného stanoviska. Některé požadavky a připomínky tak byly zohledněny v podmínkách tohoto závazného stanoviska. Významná oblast připomínek se týkala vlivů na jednotlivé složky životního prostředí. Přímé vlivy záměru na jednotlivé složky životního prostředí byly odpovídajícím způsobem posouzeny, minimalizovány resp. kompenzovány. Zároveň jsou odůvodněny strategickými souvislostmi. Níže jsou souhrnně vypořádány ty nejzásadnější okruhy připomínek obdržených v rámci vyjádření k dokumentaci.

Z hlediska vlivů na klima byla vznesena řada připomínek a požadavků zejména na zahrnutí posouzení vlivu následného spalování uhlí. K této problematice je v posudku v části vypořádání připomínek k dokumentaci uvedeno, že problematika spalování uhlí není předmětem záměru, není tedy, a ani nemůže být předmětem dokumentace zpracované na projektové úrovni (EIA). Dále, že posouzení konkrétního záměru těžby na projektové úrovni nelze zaměřovat ani za posouzení jednotlivých záměrů jiných oznamovatelů, využívajících komoditu (uhlí), ani za strategické posouzení celého (energetického) odvětví. Zároveň má Česká republika vytvořen a schválen systém strategických dokumentů pro ochranu klimatu a přizpůsobení se změně klimatu. Zároveň, přestože spálení vytěženého uhlí není předmětem záměru, bylo v posudku (vypořádání vyjádření k dokumentaci) i v tomto závazném stanovisku pro informaci

kvantifikováno, že spálení cca 8,3 mil. tun uhlí ročně (předpokládané množství uhlí z těžby v letech 2030 – 2035) povede k emisím cca 11,5 mil. tun CO₂ ročně.

Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví jsou dány zejména zprostředkovanými vlivy na ovzduší a vlivy hlukovými. K této problematice byly obdrženy připomínky týkající se emisí hluku a prachu spojených s provozem lomu a překračování platných hygienických limitů pro emise hluku i prachu s tím, že závěry uvedené v dokumentaci jsou v rozporu se závěry empirického měření na existujících těžebních lokalitách. K těmto připomínkám bylo vysvětleno, že dokumentace obsahuje údaje o pozadovém (stávajícím) stavu životního prostředí, zahrnující i výsledky stávajících empirických měření. Zároveň obsahuje údaje o očekávaných vlivech na ovzduší a vlivech hlukových. Z uvedených údajů vyplývá, že nedochází k rozporu, stávající údaje, resp. výsledky měření jsou naopak využity i pro prognózu vlivů záměru a kalibraci použitých modelů (měření hluku, měření kvality ovzduší). Současně je shrnuto, že vlivem provozu záměru, resp. příspěvky záměru nedochází k překračování stanovených limitů. Zároveň bylo měření hluku a prachu včetně následných opatření zahrnuto mezi podmínky tohoto závazného stanoviska. Povinnost provádět pravidelná měření kvality ovzduší a hluku je zahrnuta v podmínce č. 29 tohoto závazného stanoviska. V rámci doručených vyjádření bylo dále požádáno o pokračování projektu „Stop Prach“ pro snižování prašnosti, který zahrnuje úklid v pravidelných intervalech po dohodě s představiteli obcí a měst v Ledvicích, Chotějovicích, Braňanech a Kaňkově, Mariánských Radčicích a v Duchcově. V současné době je projekt nahrazen „Dohodou o zásadách environmentálního dozoru obcí Bílina, Braňany, Duchcov, Ledvice a Mariánské Radčice nad provozem lomu Bílina Severočeských dolů a.s. do roku 2035“ (viz podmínka č. 28). Další protiprašná opatření zahrnuje například podmínka č. 1 a podmínka č. 17 závazného stanoviska. Pro zajištění hygienických limitů hluku byla navržena nová opatření (viz podmínka č. 19), která budou postupně realizována. Nutnost dodržování hlukových limitů v chráněných venkovních prostorech a chráněných venkovních prostorech staveb je stanovena v rámci podmínky č. 10 závazného stanoviska.

Další připomínky se týkaly vlivu na krajinný ráz a významného dopadu na jižní části zasaženého území, které byly až do roku 2015 chráněny územními ekologickými limity těžby. Tyto připomínky byly vypořádány tak, že vliv na krajinu je v dokumentaci identifikován, podrobně posouzen a jsou navržena příslušná opatření. Jsou tedy navržena příslušná minimalizační opatření, rozhodující roli však bude mít následná sanace a rekultivace území, pro kterou je zpracován a realizován Souhrnný plán sanací a rekultivací, který bude příslušným způsobem aktualizován i pro záměr. Požadavek aktualizace Souhrnného plánu sanací a rekultivací je zároveň uveden v rámci podmínky č. 7 závazného stanoviska.

Z hlediska hodnocení vlivů na přírodu byly vzneseny zejména připomínky, které se týkaly mokřadu Venuska, bylo požadováno, aby těžba v žádném případě nezasáhla do mokřadu Venuska. Pokud se jedná o navrhovanou náhradu za mokřad Venuska (návrh z biologického inventarizačního průzkumu) bylo namítáno, že stávající mokřad na druhé straně lomu nemůže být v současné době plnohodnotnou náhradou. K tomuto bylo uvedeno, že tato náhradní plocha na Pokroku byla vybrána z důvodu, že zde již menší mokřad existuje a v současné době slouží jako hnízdiště několika významných ptačích druhů, které hnízdí i na Venusce. Jelikož je zde prováděn ornitologický výzkum prakticky celý rok, jsou z této lokality k dispozici také cenná data

o výskytu dalších chráněných druhů na jejich tahových zastávkách nebo o jejich zimování. Je tedy předpoklad, že pokud by byl mokřad rozšířen, odstíněn od nejbližších komunikací např. pruhy keřových porostů a celá plocha by postupně zarůstala širšími pruhy rákosin a rozmanitými ruderalními porosty, které by zvětšily možnost úkrytu, případně zpestřily potravní nabídku, mohly by zde v budoucnu hnízdit i další ohrožené ptáččí druhy. Z tohoto důvodu bylo požádáno o rozšíření a určité úpravy terénu v blízkém okolí mokřadu a do budoucna o pojetí této zóny jako bezzásahové, pouze s realizací drobných úprav na podporu biodiverzity a výskytu či hnízdění zvláště chráněných druhů. Dále je v podmínkách tohoto závazného stanoviska povinnost zpracovat projekt minimalizačních a kompenzačních opatření pro oblast biologické rozmanitosti (viz podmínka č. 15). Další připomínka se týkala biologického posouzení, a sice že biologický průzkum byl hodnocen pouze pro období let 2030 – 2035, a nebylo tedy pokryto celé území v letech 2019 – 2035. V rámci vypořádání této připomínky bylo upřesněno, že biologický průzkum vychází z dlouhodobých prací na lokalitě, kdy jsou prováděny každoroční průzkumy v ploše do roku 2030, přičemž jsou zohledněny i závěry a podmínky stanovené v rámci EIA pro stávající platné POPD.

Z hlediska problematiky hodnocení vlivů na povrchové a podzemní vody byly uplatněny připomínky k tomu, že v předmětném záměru není řešena problematika čištění odtokových srážkových vod od vyplavených iontů těžkých kovů a chybí podrobnější návrh řešení prevence odnosu jemnozrnných částic odtékajících vodou prostřednictvím systému sedimentačních nádrží s dostatečnou kapacitou. K této věci bylo uvedeno, že kvalita sedimentů je sledována při odvodňování kalových vod na Úpravně důlních vod Emerán. Vypouštění důlních vod z prostor lomu Bílina je vždy realizováno skrze systém sedimentačních nádrží, kde dochází k přirozené sedimentaci nerozpuštěných látek a procesu čištění vod. Z pohledu záměru se v tomto systému prevence odnosu jemných částic oproti stávajícímu stavu nic nemění. Takto vypouštěné vody jsou pak monitorovány z hlediska jejich kvality na základě vodoprávních rozhodnutí a ve svém rozsahu i nad tento rámeček. Těžké kovy jsou pak sledovány v rámci posouzení ohlašovací povinnosti do integrovaného registru znečišťování. Dále bylo namítnuto, že v dokumentaci je zcela opomenuta tvorba vodních toků metodou polopřirozeného rozlivu, kdy vydláždění limitující erozi je provedeno až za několik (desítek) metrů širokým pásem zeminy umožňujícím pozdější meandrování vodního toku. Nebyly navrženy ani jiné alternativní metody. K této připomínce bylo sděleno, že uváděná metoda není opomíjena. Dokladem toho je i hydriká rekultivace a oblasti přirozeného vývoje – sukcese na Radovesické výsypce. Tyto zásady budou respektovány i při vzniku nových zdrží a vodotečí v nově vytvářeném reliéfu oblasti vnitřní výsypky a v průniku okolního terénu s budoucí vnitřní výsypkou, včetně vytipování vhodných prostor pro mokřady. Je však současně nutné respektovat požadavek na zajištění bezpečnosti osob, staveb, území, možného ohrožení v důsledku přívalových vod. Což je předmětem posouzení jednotlivých projektů, realizovaných převážně na sypaném, méně soudržném povrchu.

Vlivy na jednotlivé složky životního prostředí a veřejné zdraví jsou vyhodnoceny v dokumentaci i v posudku jako akceptovatelné. Skutečnosti, uváděné v připomínkách, jsou vzaty v úvahu a zohledněny. Výsledky hodnocení, uvedené v dokumentaci vlivů záměru na životní prostředí, přitom nepotvrzují neakceptovatelnou úroveň vlivů na obyvatelstvo a veřejné zdraví a na jednotlivé složky životního prostředí tak, jak je uváděno v připomínkách.

Veškeré požadavky a připomínky obsažené ve vyjádřeních k dokumentaci byly detailně vypořádány v posudku v kapitole V. (Vypořádání všech obdržených vyjádření k dokumentaci). Posudek je zveřejněn v Informačním systému EIA na internetových stránkách CENIA, česká informační agentura životního prostředí (<http://www.cenia.cz/eia>), na stránkách Ministerstva životního prostředí (<http://www.mzp.cz/eia>), pod kódem záměru MZP471 v části Posudek.

Příslušný úřad se ztotožňuje se závěry zpracovatele posudku a odkazuje tímto na vypořádání připomínek k dokumentaci zpracovatelem posudku, které je součástí posudku, který je k dispozici v elektronické podobě na výše uvedené internetové adrese.

Okruh dotčených územních samosprávných celků:

1. Ústecký kraj
2. Obec Braňany
3. Obec Mariánské Radčice
4. Statutární město Most
5. Město Osek
6. Město Duchcov
7. Město Ledvice
8. Město Bílina
9. Město Litvínov

Toto závazné stanovisko je vydáno dle § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů jako podklad pro vydání rozhodnutí v navazujícím řízení podle § 3 písm. g) zákona.

Platnost tohoto závazného stanoviska je 7 let ode dne jeho vydání s tím, že může být na žádost oznamovatele prodloužena v souladu s § 9a odst. 4 zákona.

Poučení

Proti tomuto závaznému stanovisku není podání samostatného odvolání přípustné. V souladu s § 149 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je toto závazné stanovisko přezkoumatelné v rámci odvolání podaného proti rozhodnutí vydanému v navazujícím řízení, které bylo podmíněno tímto závazným stanoviskem.

Mgr. Evžen Doležal
ředitel odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence
podepsáno elektronicky
(otisk úředního razítka)

Dotčené územní samosprávné celky ve smyslu § 16 odst. 2 zákona **neprodleně** zveřejní závazné stanovisko na úředních deskách. Doba zveřejnění je podle § 16 odst. 2 zákona nejméně 15 dnů. Zároveň v souladu s tímto ustanovením **dotčené územní samosprávné celky vyrozumí elektronickou datovou nebo e-mailovou zprávou (*bilina@mzp.cz*), popř. písemně příslušný úřad o dni vyvěšení závazného stanoviska na úřední desce, a to v nejkratším možném termínu.**

Do závazného stanoviska lze také nahlédnout v Informačním systému EIA na internetových stránkách CENIA, česká informační agentura životního prostředí (<http://www.cenia.cz/eia>), a na stránkách MŽP (<http://www.mzp.cz/eia>), pod kódem záměru MZP471.

Současně s tímto stanoviskem je zaslán i zápis z veřejného projednání č.j. MZP/2019/710/229 ze dne 17. 1. 2019.

Rozdělovník k čj. MZP/2019/710/1018:

Dotčené územní samosprávné celky:

Ústecký kraj, hejtman

Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem

Statutární město Most, primátor

Radniční 1/2, 434 01 Most 1

Město Duchcov, starosta

nám. Republiky 20/5, 419 01 Duchcov

Město Ledvice, starostka

Mírová 422/42, 417 72 Ledvice

Město Bílina, starosta

Břežánská 50/4, 418 31 Bílina

Město Osek, starostka

Zahradní 246, 417 05 Osek

Obec Braňany, starosta

Bílinská 76, 435 22 Braňany

Obec Mariánské Radčice, starosta

Komenského 4, 435 32 Mariánské Radčice

Město Litvínov, starostka

náměstí Míru 11, 436 01 Litvínov

Dotčené orgány:

Krajský úřad Ústeckého kraje, ředitel

Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem 2

Magistrát města Most (obec s rozšířenou působností)

Radniční 1/2, 434 01 Most 1

Magistrát města Teplice (obec s rozšířenou působností)

nám. Svobody 2, 415 95 Teplice

Městský úřad Bílina (obec s rozšířenou působností)

Břežánská 50/4, 418 31 Bílina

Městský úřad Litvínov (obec s rozšířenou působností)

nám. Míru 11, 436 01 Litvínov

Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem

Moskevská 1531/15, 400 01 Ústí nad Labem

Česká inspekce životního prostředí, Oblastní inspektorát Ústí nad Labem

Výstupní 1644, 400 07 Ústí nad Labem

**Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO
České středohoří**

Michalská 260/14, 412 01 Litoměřice

Obvodní báňský úřad pro území kraje Ústeckého

ul. U Města Chersonu 1429, 434 01 Most

Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy IV – Chomutov

Školní 5335, 430 01 Chomutov

Oznamovatel:

Severočeské doly a.s.

Ing. Ivo Pěgřímek, Ph.D.

Boženy Němcové 5359, 430 01 Chomutov

Zpracovatel dokumentace:

Environmentální a ekologické služby s.r.o.

Mgr. Luboš Motl

Jiráskova 413, 436 01 Litvínov

Zpracovatel posudku:

INVEK, s.r.o.

Ing. Petr Mynář

Vinohrady 998/46, 639 00 Brno

Na vědomí:

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství
Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem

Česká inspekce životního prostředí
Na Břehu 267, 190 00 Praha 9 – Vysočany

Český báňský úřad
Kozí 4, 110 01 Praha 1 – Staré Město

Povodí Ohře, s.p., závod Chomutov
Spořická 4949, 430 46 Chomutov

Lesy ČR, s.p., Oblast povodí Ohře
Dr. Vrbenského 2874/1, 415 01 Teplice

Ministerstvo zemědělství, odbor hospodářské úpravy a ochrany lesů
Těšnov 17, 110 00 Praha 1

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem
Podmokelská 1/15, 400 07 Ústí nad Labem – Krásné Březno

Město Lom, starostka
nám. Republiky 13/5, 435 11 Lom

Obec Světec, starostka
Zámek 1, 417 53 Světec

Odbory MŽP (odesláno VS pod čj. ENV/2019/VS/13125):

odbor ochrany ovzduší
odbor geologie
odbor ochrany vod
odbor obecné ochrany přírody a krajiny
odbor environmentálních rizik a ekologických škod
odbor energetiky a ochrany klimatu